

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ — ΑΡ. 17 και 18

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τιμή τοῦ διπλοῦ ἀριθ. ἐξαιρετικῶς
Γράσια 5.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΗΔΙΑΝ ΤΟΥ ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ

Χορός.

(στ.χ. 1251 — 1270)

Στροφή.

Ω Γῆ κιάκίνα δλόφατη τοῦ ἥλιου, ἴδέτε ἴδέτε,
τῆ μάνα ποῦ νάχε χαθῆ, ποῦν χέρι φορικῶ
νά βάλῃ σιά παιδίαια τῆς γαί ἀφάξῃ τῆ κραιπίται
ἀπ' τῆ χροσῆ σου, ἤλιε, σπορά, καί τὸ αἶμα τὸ θεϊκῶ
φόνος μὴν τῶσθῃ ἡ ὄρα,
κιάκίνα ποῦ γι' ἀντεκθῆσαι τὸ χύσσον κατὰ γῆς.
Ἄλλῃ, ὦ φῶς θεογέννητο, γὰ ἐμπόδισέ τῆν τόρα,
σταμάτησέ τῆν, δῶξέ τῆν ἀπὸ τὸ σπῆτι εὐθῆς,
ποῦ οἱ δαίμονες τοῦ χαλασμοῦ τῆν ἔχουν κάμει μία
θανάσιμη Ἐρῆνα.

Ἀντιστροφή.

Χαμένα γὰ τὰ τέκνα σου βαρῶν ἔχεις κοπιᾶσαι,
χαμένα γέννησες λοιπὸν παιδάκια ποθενᾶ
ὦ εἰσὶ, ποῦ τὸ φιλόξενο μπασιδι ἔχεις προῶσαι
τῶν Συμπληγάδων τῶν πετρῶν τῶν μάυρων τὰ στενά.

Γιατί, δυοτιχισμένη,

σ' ἔπιασε ὀργή βαρῶκαρδη καὶ ὁ φόνος ὁ ἔχθρικός
νά φέρη καὶ ἄλλο φορικῶ; μὰ εἶναι καταραμένοι
τῶν συγγενῶν οἱ σκοτομοῦ καὶ πέφτει ὁ χαλασμός
ἀπ' τὸν θεοῦ μέσ τοῦ φοριᾶ τὸν τόπο καὶ τὸ σπῆτι,
ποῦ εἶναι κανεῖς νά φρίτῃ.

Α. Μ. ΣΑΡΡΟΣ.

ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΑΚΤΟΡΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΝΗΝ

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ

(Συνέχεια.)

Λέον ὁ Χάξρος μεθ' ὅλην τὴν κατὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ δυ-
σορέσκεια ἐν τῇ ἐπιθανάτιφ αὐτοῦ κλίβῳ αὐτὴν ὥρισε κητεμόνα
τοῦ νεαροῦ Βασιλέως ἀλλοῖστα γινώσκων τὰ φρονήματα καὶ τὰ
βλέψεις τῶν πέντε ἀδελφῶν αὐτοῦ. Ἡ Εἰρήνη πλῆρης θάρρους
ἀνέλαβεν ἐν ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἑνωσιγενίτου τοῦ ἑλκῆς
τῆς βασιλείας τῇ 8ῃ 7 βραβίου 780: ἀλλ' εἶχε νὰ πολεμήσῃ κατὰ
πολλῶν ἐχθρῶν: ἀπ' ἐνὸς ἡ ὑπὸ κωρυφαίῃ χιθροῦ τῶν αυτοκρατο-
ρικῶν Πριγκίπων, τῶν υἱῶν δηλοῦσι τοῦ Κορωναίου, διμοσι-
λῶν ἄλλως τε καὶ φιλοδόξων: ἀπ' ἑτέρου ἡ πρὸς αὐτὴν δυσιπτοία
τῶν μεγάλων στρατηγῶν, Συγκληρικῶν καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων,
τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι ἦσαν εἰκονομάχοι Ἱηλοῖται, δυσιπτοισ-
σοῦ δὲ καὶ αὐτῆ ἡ Ἐκκλησία, τῆν ὁποῖαν ἐκυβέρνησεν ὁ Πρωτο-
πῆχης Παύλος ἦτο πλήρης ἐχθρῶν τῶν εἰκότων. Ἀπέγαντι λοιπὸν
τόσων πολεμίων ἡ ἑδύνατο ἡ Εἰρήνη νὰ πράξῃ: Καὶ ἐν τοῦτοις
ἡ θαρραλία γυνὴ δὲν ἔχασε τὸ σθένος τῆς: ἕνα μόνον σκοπὸν
εἶχε: νὰ νικήσῃ καὶ πρὸς τοῦτο ἐξήτησεν ἄλλην συνδομίαν, ἄλλα
στηρίγματα καὶ ἐδῶ κυρίως ἀναφαίνεται ἡ διέδοχη αὐτῆς. Μετὰ
πολλῆς περισκέψεως ἐνεργοῦσα κατώρθωσεν ἄλλους τῶν ἐχθρῶν

τῆς νὰ συντρέψῃ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ ἄλλους ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς
τὰς ἐπισήμους θέσεις δι' ἀνθρώπων τῆς ἀτολίτου ἐμπιστοσύνης
τῆς. Οὕτω προσέλαβεν ὡς πρῶτον αὐτῆς: ὑπουργὸν τὸν ἐμπιστον
Σταυράκιον καὶ ἔρριψεν εἰς δυσμένειαν τοὺς γηραιοὺς στρατηγῶν
τοῦ Κορωναίου καὶ ἰδίως τὸν μέγιστον μὲν στρατηγὸν ἀλλὰ
χειρώτερον τῶν ἀνθρώπων Μωσῆλ τὸν Λαχιννοδόκοντα, αὐτὸν
ἐκείον, ὅστις ἀπέβη περὶ ὅτιμος διὰ τὸ μῆκος οὐτοῦ κατὰ τῶν
μοναχῶν, καὶ περὶ τοῦ ὁποίου λέγεται, ὅτι συνειθοίσας ἐντλή
τοῦ Κορωναίου ἐν τῇ πόλει τῆς Ἐφέσου πάντας τοὺς μοναχοὺς
καὶ τὰς μοναχὰς τοῦ θεάου τῆς Ἀσίας τοῦ ἐξητάκτου ν' ἀπο-
βάλλοι τὸ μέλαν ἐνδυμα, νὰ ἐνδυθῶσι λευκὰ καὶ νὰ λάβωσι συ-
ζύγον ἀπὸ τοῦ μοναχῆ καὶ οὕτως μὴ ἀελλήμαντες νὰ ὑπα-
κούωσι τῶν λόγων ἐξώρισεν εἰς Κύπρον: καὶ ὡς λέγει ὁ διηγοῦ-
μενος τὴν ἱστορίαν ταύτην «πολλοὶ μάρτυρες ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ἀνεδείχθησαν». Ἄλλῃ καὶ πρὸ ἔρον ἐπὶ τοῦ Κορωναίου διη-
γοῦνται ὅτι συναθροίσας ποτὲ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ πάντας τοὺς
μοναχοὺς ἐσθηλάτους καὶ ἡμίτας τὸ ἡμίμα αὐτῶν παρακλυ-
σάμενος ἔνα ἕκαστον αὐτῶν κοιτεῖν τῇ χειρὶ γυναῖκα καὶ οὕτω
προεβλεῖν εἰς τὸ ἱπποδρόμον ἐμπιστόμενος καὶ ὑβριζόμενος ὑπὸ
παντὸς τοῦ λαοῦ.»

Μετὰ ταῦτα ἡ Εἰρήνη ἐπωφεληθεῖσα συναμοσίας σχημα-
σθείσης ἐπὶ τῷ σκοπῷ ν' ἀυψώσῃται τὸ ὄνομα τοῦ Καίσαρος
(υἱοῦ τοῦ Κορωναίου) ἀπεφάσκειν ἀπ' ἐξ ἀπονοῦς νὰ ἐκοι-
τάσῃ τοὺς πύθους τῶν ἀνδραδέλων τῆς ἐπαρμιζουσα μέτρον,
τὸ ὁποῖον πολλάκις ἐχρησιμοποίηθη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Βυζαντίου.
Ἀπλοῦστοιὰ γινώσκων αὐτοὺς εἰς τὸν κλῆρον τῆς Μ, Ἐκκλη-
σίας καὶ ἵνα μὴ οὐδέτις ἀγνοῇ τὴν ἀπεπάρθρωτον πτωσῶν τῶν
τοῦ ἐξητάκτου κατὰ τὴν ἐσθῆν τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως
πανδημῶς νὰ λειτουργήσῃσιν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ καὶ νὰ μεταδώ-
σωσι μάλιστα αὐτοὶ εἰς τοῦ πιστοῦς τὰ ἄχραντα μυστήρια.

Ἡ χερὰ τῶν Ὁρθόδοξων ἐπὶ τῇ ἀσφορήσῃ τῆς Εἰρήνης
ἦτο μεγάλη καὶ ἡ βασιλεῖα αὐτῆς ἐχαιροῖσθη ὑπ' αὐτῶν ὡς θαῦ-
μα ἀνεπίστον ὡς «θεῖα ἐπίσκεψις». Τούτῳ τῷ ἔτει λέγει ὁ Θεο-
φάνης «Ἡ Εἰρήνη ἡ εὐσβειστάτη ἄνα τῷ υἱῷ τῆς βασιλείας ἐγχει-
ρίζεται ὡς ἀν θαυμαστωθῆ ὁ Θεὸς ἐν τοῦτο». Καὶ ἕτερος σύγχο-
νος προσέτιθησιν «Ἡ Εἰρήνη τὸ κραταίφρον ἐκεῖο καὶ θεοφρονη-
τον γύναιον τῆς βασιλείας τοὺς οἴκους τῷ υἱῷ ἐγχειρίζεται εἰπερ-
χοῦ γύναιον κατεῖν τὴν κατ' ἐχθρῶν καὶ παθῶν ἀρρεσιωπῶ κα-
θ' ὀπλισμένην φρονήματι». Πάντες οἱ εὐλαβεῖς ἐπὶ τέλους ἀνεθάρ-
ρησαν καὶ μετὰ τόσους διωγμοὺς «ἤεξαντο πλέον οἱ εὐλαβεῖς παρ-
ρησιάζεσθαι καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πλατύνεσθαι καὶ οἱ θέλοντι
σαθῆναι ἀκολούτως ἀποτάσσεσθαι καὶ ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ
ὑψοῦσθαι καὶ τὰ μοναστήρια ἀναρρῶεσθαι καὶ πᾶν ἀγαθὸν φανε-
ροῦσθαι».

Μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ Εἰρήνη ἐδίσταζεν εἰσεῖν νὰ ἀποκαταστή-
σῃ ἐπισήμως τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκότων δι' Οἰκουμενικῆς
Συνόδου μὴ θέλουσα νὰ ὑψοκινδυνεύσῃ: ἐχώρει μετὰ πολλῆ
πειρασέψεως καὶ τότε μόνον ἐθεώρησεν εὐθετον τὴν περίστασις
καὶ τὴν νίκην βεβαίαν εἶτε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου
Παύλου ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τὸν ἱερὸν Τα-
ράσιον, ἀνδρα γονέων ἐπιφανῶν καὶ διαπρεπέστατον ἐπὶ παι-
δείᾳ αἰ χρηστότητι βίον. (ἀκολουθεῖ)

† Ο. Μ. Πρωτοσύγκ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Κ. ΠΑΡΑΜΑ. ΑΠΟ ΤΟΥΣ „ΒΟΜΟΥΣ“

ΣΤΑΡΜΑΤΑ

Κι ὁ πόλεμος ὁ πόλεμος.
εἶναι τὸ τραγοῦδι ποῦ πάω τραγουδώντας
μέσ' ἀπ' τοὺς δρόμους σου, Πολιτεία!
WHITMANN (Τυμπανοκρούσεις).

Στάρματα! Ἐμπρός, ὀλόρθοι, φτερωμένοι!
Παρατήστε τῆς δάφνης τὰ κρεββάτια
ποῦ νὰ σημαδεύτουνε δὲν προφτάσαν
ἀπ' τὰ κρημιά σας.

Ἐκ τῆς Κρήτης τὰ νερά ὡς τὸν κόρφο
τὸ Θεσσαλονικιώτη πρὸς τὸν Αἴμα
τὸ σάλπισμα τὸ μέγα τὸ σαλπίζει
ΣΑΛΠΙΧΤΗΣ, βράχος.

Καὶ σὰν τὸν ἔρμο ἀνίλαλο κρυμμένο
σιτὰ ὀλόβαθα τοῦ σπῆλιου ποῦ δὲν εἶναι
παρὰ ἀπὸ μύρια στίγματα ἕνας ἥσκιος
γιὰ νὰ πληθαίνει

τὴν ξένη τῆ φωνὴ ποῦ τὴν ἀδράχνει
καὶ νὰ μᾶς τὴν ξαναρχίσει στοιχειωμένη,
κ' ἐγὼ εἰμ' ἄχος κι ἀπ' τὴν ἐρμιά μου κράχτης:
— Ἐμπρός! Ὀλόρθοι!

Χλωροὶ τῆς ἀγριλιάς οἱ ὀλύμπιοι κλάδοι,
χαῖνος ἀκόμα δὲν σᾶς τσάκισε ὕπνος,
λάμπουν ἀκόμα, πειρασμένου λύκου
τὰ δπλα σας μάτια.

Στὰ κούρβουλα τὰ ρόδινα σταφύλια
τὸν τρυγητὴ λαχαριστὰ προσμένουν,
γέρνουν οἱ ἐλιές τᾶσημαμένα κλώνια
σιτὸ ραβδοκόπι

τοῦ μαζωχτῆ ὑποταχτικά· στὰ δάση
τὰ βαλτινά, τὰ βαλανίδια κρέμουντ'
ἔιοιμ' ἀπ' τίς ἀδρόκομες μητέρες
νὰ χωριστοῦνε.

Μαζωχτές, Θεριοτάδες, νά! Σᾶς κράζουν
τροῦγοι πιρροί, μαζώματ' ἄλλα, μαῦρα.
Στὰ παιδιὰ τὰ ραβδιά καὶ τὰ καλάθια
καὶ στίς γυναῖκες!

Τοῦ σταφυλιοῦ ἄν δρέγεστε τὸ αἶμα
καὶ τὸν καρπὸ τοῦ λιόφυτου ἄν ποθῆτε,
γλυκά, μεστά, καιροῦς καὶ χρόνια πλούσια
νὰ τὰ χαρῆτε,

καὶ σὰν Θεοῦ σκέπη, σὰν εὐχὴ πατέρα
φουντωμένο καὶ κατοχρονισμένο
τὸν ἥσκιο του τὸ ἴδρὺ νὰ σᾶς ἀπλώνη.—
Στάρματα! Ὀλόρθοι!

Σιτὸ καὶ ὁ, ροδομέταξα τοῦ πόθου,
τοῦ κάματου φωτιά, δροσιά τῆς σκόλης,
Τοῦ πολέμου ἢ κατάρα (Ἐμπρός! Ὀλόρθοι!)
τὸν κόσμο δρίζει.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Ὁ ποιητὴς μὲς σιὰ σπλάχνα του σπαρμένος,
θανματουργὸς τοῦ ὀνείρου πιάνει ὁ σπόρος
κ' εἶναι σὰ νοῦς ἐκστατικὸς παρμένος
φτερουγοφόρος.

Κάτου ἀπὸ τὰ φτερούγια τῶν πλασμάτων
δραίων γιὰ τὸ στίχο του ὅλα εἰκόνας,

τὰ ρόδα τᾶπριλιοῦ καὶ τῶν ἀρμάτων
οἱ λεγεῶνες.

Καὶ μὴδὲ τοῦ πολέμου τὸ κανόνι
καὶ μὴτε ὁ γοργοπόταμος τοῦ αἵματος,
δὲν τοῦ μαραίνουν τᾶνθος ποῦ μυρῶνει
τὰ σωθικά του.

Κ' ἐγὼ πιστὸς τοῦ τραγουδιοῦ, γιὰ τοῦτο,
δὲν τρέμω σὰν παιδί μπρὸς στὸν Ἀγάπη.

— Στὴ φλόγα καὶ σιτὸ φόνο καὶ σιτὸ κνοῦτο
σὲ φέρνω, Ἀγάπη!

Τᾶχνάρια ἀπὸ τὰ πόδια σου καινούργια
φωτίσματα γιὰ τὰ πετήματά μου,
γέλιο εἶν' ἀγούλας τῆς φωτιᾶς σου ἢ φούρια
σιτὸ βράδιασμα μου.

Τὰ μάτια σου, τοῦ ὠραίου ὦ βρυσσομάνα,
μέσα τους ὅλα ὠραῖα τᾶντιφεγγίζουν.
Νά! τῶν Τσάρων οἱ ἀετοὶ μὲ οὐρανοπλάνα
φτερὰ ἀρμενίζουν.

Ὁ πόλεμος, καθὼς τὸν ἀγναντέψης,
γίνεται κάτω ἀπ' τὴ ματία σου ἀνάμμα,
ὁ Γερμανὸς τῆς πράξης καὶ τῆς σκέψης
εἶναι τὸ θᾶμα,

Ὅπου Τολοτόφδες, ὅλα εὐλογημένα,
ὅπου Γκαίτε φῶς ὅλα καὶ σοφία.
Μὰ ἐμένα εἶν' ὄλ' ἡ ἀγάπη μου γιὰ σένα
τόρα, ὦ ΓΑΛΛΙΑ!

Πρῶτα τῆς Θεῆς Μητέρας μου τὸ γάλα
κ' ὕστερα ἐσὺ τῆς ἔρημης τὸ μάνα,
ἐσὺ χαρά, ὀδηγήτρα ἐσὺ δασκάλα,
ἐσὺ ἄλλη μάνα.

Τὰ κοσμοπατημένα χόματά σου
δὲν πάτησα· δὲ μ' ἔλουσες, Σηκουάνα,
τοῦ τραγουδιοῦ μου φέγγος τ' ὄραμά μου,
ἐσὺ ἄλλη μάνα.

Ὡ κελτικὲς βαλανιδιὲς καὶ ὦ κρῖνοι
γαλατικοὶ σὲ λυρικὰ Παρίσια,
μὲ τους Οὐγκῶ, μ' ἐσᾶς ὦ Λαμαρτῖνοι,
φτερὰ, μεθύσια!

Καὶ κρασι μὲ κερᾶσανε καὶ «ἐνφῶσον»
μοῦ εἶπαν — Νιάντηδες, Νίτσε, Ἴγεν, οἱ Σαϊξπήροι,
μὲ τὰ ἱερά τους χέρια σιτὸ δικό σου
χρυσὸ ποτήρι.

Παιδί. Κ' ἐσὺ πρωτάστραφες ἐμπρός μου,
τοὺς εὐρωπαϊκοὺς ξεσκίζοντας τοὺς χάρτες
μὲ τοῦ λόγου τοὺς Μιραμπῶ, τοῦ κόσμου
τοὺς Βοναπάρτες.

Δὲν εἶσαι γιὰ τοῦ τάφου τὸ σκουλήκι,
οἱ θεοὶ σου ζοῦν, μ' αὐτὸς κ' ἐσὺ, Ὑπατία,
σὰν τὴ Δόξα μ' ἐσὺ ἄμποτε καὶ ἡ Νίκη,
Δημοκρατία!

ΕΥΡΩΠΗ

πόλεμος γαίαν ἄπασαν.
ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Ἡ Ἀνατολή ἀλαφιάζεται, καὶ ἡ Δύση
μὲ φλόγα καὶ τραβάει στὰ μεσουράνια.
Δύκοι οἱ λαοί. Τροχίζουνε τὰ Μίση
τὰ γαταγάνια.

Τοῦ Βαρβάρου τὸ ξέσπασμα οἱ αἰῶνες
γίγαντεμένο μᾶς τὸ ξαναδίνουν.
Ἵκεανοί! Καστροκάραβα γοργόνες,
καὶ καταπίνουν.

Γιὰ ποιούς δυνάστες καὶ γιὰ ποιές κορῶνες
στῆς γῆς δουλεύαν τὰ ἔγκατα ποιοὶ μάγοι;
Τρέμουν τὰ πυργοκάραβα, οἱ λιμῶνες
καὶ τὰ πελάγη.

Στρέγει τοῦ ὄνειρου τὸνειρο καὶ πάει
μὲ τοὺς ἀετοὺς ἀερόπλανος, μὰ ὧ νίκη!
Ὁ ἄνθρωπος, κύριος τοῦ γλαυκοῦ, σκορπᾷ
κ' ἐκεῖ τὴ φρίκη.

Τῆς νύχτας Νιβελούγγοι ὡς νὰ ξαφνίζουν!
τοῦ ἡλίου τὸ φῶς... Τοῦ Ρήγου ὃ νεροκόρες,
δέρνουν κ' ἐσῆς καὶ σᾶς παραστρατίζουν
τεράστιες μπόρες.

Ὁ Σιγφρίδος, ὁ ἥρωας χρυσομάλλης,
ἀνθρώπους γονατίζει καὶ στοιχεῖα.
Ὁ πόλεμος τῶν κόσμων εἶναι ὁ κράλης,
κράλισσα ἡ Βία.

Ἄγγλοσχεῶνοι, Φράγκοι, Οὐγγροὶ, Ἀλαμάνοι,
ὄχεντρα Εὐρώπη, τὰ φουσαῖτα δράκοι,
οἱ ξεθεμελιωτὲς ἐδῶ εἶν' οἱ Οὐλάνοι
κ' ἐκεῖ Κοζάκοι.

Ἀπ' τῆς στέπας τ' ἀπέραντα νὰ ὁ Σλαῦος,
ἀπέραντη μπασιά, τοῦ ὀλέθρου τάμα.
Ἡ λευτεριά τὸ φάντασμα εἶναι, ὁ σκλάβος
εἶναι τὸ πρᾶμα.

Σκαντινανοί, Ἑλβετοί, Λατῖνοι, Ροῦσοι,
ὁ μάρτυς Πολωνός, ἡρώδισσα Φλάντρα,
μικροὶ μεγάλοι, ἐμπρὸς γιὰ τὸ γιουροῦσι,
ὄρμη ἑνὸς ἄντρα.

Στὸ θρόνο σου χυπιέσαι ἀνταριασμένη
θεῶν ποῦ σβήνουν, ὧ λάτρισα Ἰπατία,
τοῦ Γάλλου δέσποινα, αἵματοθρεμμένη
Δημοκρατία!

Ταράζεται τὸ βόσγιο μετερίζι,
καβαλάρισσ' ἀλύγιστη, ὄργη θεία,
Παρίσια εὐγενικά, σᾶς φοβερίζει
ἢ Βαλκυρία.

Τῶν κειρῶν ὁ Προφήτης Ταμερλάνος·
σκιᾶς ὄναρ τῆς εἰρήνης ὁ Μεσσίας,
τετράπλαστος κριτῆς ὁ Ἀμερικάνος
καὶ τῆς Ἀσίας,

ἀσκητευτὲς θησαυριστὲς Ἰντιάνοι,
ὁ Κίτρινος, ὀρθός' ὠκεανῖτες,
καραμανῖτες, ἢ Ἀφρική, τουρᾶνοι,
ἄρειοι, σημίτες,

οἱ Πολιτεῖες ποῦ τίς φιλεῖ ὁ Ἀδρίας,
ὁ Ρουμάνος, τ' ἀδέρφι ὁ Σέρβος, φράχτης·
Χυμώντας, ἄς μουγγρίζῃ τῆς Ἀουστρίας
ὁ καταρράκτης!

Βόσγια βουνά, Καρτάθια, ὁ Αἴμος! Ράχες
καὶ ζυγοὶ σειένται· οἱ θάλασσες οὐρλιάζουν,
τῶν πέντε Ἡπείρων οἱ ὄργητες κ' οἱ ἀμάχες
πάσχα γιορτάζουν.

Μὰ ὁ Βρετανός μὲ τὸ θαλασσομάχο
σκῆπτρο του ποῦ τὰ κύματα προστάζει,
ποιῶν Καισάρων τὸ δέσιμο στὸ βράχο
ξανὰ ἐτοιμάζει;

ΜΕΛΕΤΗ

„ΛΟΓΟΣ,, ΚΑΙ ΕΡΓΑ

B'.

Τὰ διαγράμματα, ὅπου ἡμπορεῖ νὰ κινήθῃ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα, εἶναι παρμένα ἀπὸ τὸν ἀγῶνα, τὸν πεισματικὸ ἀγῶνα ποῦ βαστᾷ δύο χιλιάδες χρόνια τώρα ἀνάμεσα σὲ ἐκείνους ποῦ λατρεύουν τὰ εἰδωλα τῶν παλιῶν τύπων καὶ τῆς ἀτυχήτης φωνῆς καὶ ἐκείνων, ποῦ γιὰ ζωντανὴ καὶ ἀληθινὴ γλῶσσα δέχονται τὴν γλῶσσα ποῦ σὲ κάθε ἐποχὴ ὀμιλεῖ ὁ ἑλληνικὸς λαός. Νὰ νομίζουμε πῶς τὸ γλωσσικὸ ζήτημα γεννήθηκε τώρα ὀλόγυρμας καὶ πῶς τὸ δημιουργήσαμε ἡμεῖς ἢ εἴμεθα οἱ πρῶτοι ἀπόστολοι τῆς γλωσσικῆς ἀλήθειας, εἶναι ἀνιστόρητη πεποίθησι ποῦ φανερώνει τὴν ἄλλειψι κάθε συστηματικῆς μελέτης ἀκριβῶς στὸ ζήτημα, ποῦ φανάζουμε ὅτι μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ περισσότερο καὶ ἀποτελεῖ τὸ σκοπὸ τοῦ βίου μας. Ἄν σὲ ἄλλη ἐποχὴ τὸ ζήτημα ἦταν ζωηρότερο καὶ σὲ ἄλλη πῶς κοιμισμένο, ἢ πάλι καὶ ὁ ἀγῶνας ποῦ ἄρχισε ἀπὸ τὴν ἀλεξανδρινὴ ἐποχὴ ἦταν ἐξακολουθητικὸς, μὴ καὶ σὲ ὅλα τὰ χρονικὰ διαστήματα τῶν δύο χιλιάδων διακοσίων αὐτῶν χρόνων, τὸ ἔθνος ζοῦσε ἀκέρια τὴ ζωὴ του καὶ ἡ ζωὴ τὸ ἔσπρωχνε ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα καὶ τοὺς παλιούς ἀτυχιστὰς στὴ γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς δοκασίσοφους στὰ δημοτικὰ τραγούδια τοῦ Διγενῆ, στὸ ψυχικὸ ζήτημα τοῦ Πτωχοπροδρομοῦ καὶ στὴν ἀδιάκοπη ἀπὸ τότε — ὀκτακόσια ἐπᾶνου κάτου χρόνια — ἐργασία ποιητῶν καὶ λογογράφων ποῦ τοὺς ὑπότασσε διαδοχικὰ, ἄλλοτε βαθύτερα ἄλλοτε πῶς ἐπιπόλαια ἢ τριγυρινὴ τους ζωὴ. — Θὰ κατάστρωνε ἐδῶ μακρὸ κατάλογο ὀνομάτων, ἂν δὲν ἐνόμιζα πῶς δὲν εἶναι τὰ ὀνόματα μὰ τὰ πράγματα ποῦ θέτουν ὄρια καὶ λογικὴ σειρά καὶ ὅ,τι καὶ ἂν λέγῃ ὁ Φάουστ στὸ μάθημά του ὅπως γράφηκε δὲ — ἂν εἶχε καὶ ὁ Φάουστ μαθητὴν, ἢ — ἀλήθεια ἀλλάζει πανόραμα ἀνάλογο μὲ τὴν ἰδεολογία ἐκείνου ποῦ τὴν κοιτάζει, δὲν ἀλλάζει ὁμοίως καὶ οὐσία. Δὲν πρέπει ὁμοίως σὲ φωνεῖνὰ πνεύματα ποῦ ἐχάραξαν τὸν δρόμο τοῦ ζητήματος νὰ ξεχάσουμε ἕνα Ν.

Σκοῦφον καὶ ἓνα Βηλαρά, ἓνα Κονάμένο καὶ ἓνα Σολωμό. Ἀκόμη καὶ ἓναν Κοραῆ. Αὐτοὺς εἰχόντας τὸν λογιωτατισμὸν, ποῦ μᾶς ἔφερεν στὸ μεταχειρίσασθαι τῆς ἀρχαίας σὰν γλῶσσα γραπτῆ μας — ἔγιναν καὶ ἀπόπειρες νὰ τὴν μεταχειρίζομεθα καὶ σὰ γλῶσσα λαλοῦμενη — καὶ προτείνοντας τὴν δημιουργία μιανῆς μέσης γλώσσας, αὐτὴν ποῦδονομάτισαν ἔπειτα καθαρεύουσα, μᾶς πλησίασε πολὺ περισσότερο στὴν ἀλήθεια καὶ στὴν ἐπικράτησι τῆς δημοτικῆς, παρ' ὅσο τὰ στριγγιὰ σαλπίσματα φανατικῶν λατρευτῶν τῆς δημοτικῆς. « Ἄν φραγῆ κανεὶς μεγάλος ποιητής, ἢ συγγραφεὺς, ἔγραφε κάπου 180 ἔτη πρὶν ποῦ νὰ γράψῃ ὠραία πράγματα εἰς αὐτὴν τὴν γλῶσσαν — δηλ. τὴν δημοτικὴν — οὔτε θεοὶ οὔτε δαίμονες θὰ ἐμποδίσουν νὰ καταντήσῃ αὐτὴ ἔθνικὴ μας γλῶσσα. Ἔτσι πολὺ σοφώτερα, καὶ ἀληθινώτερα παρ' ὅτι ἡμεῖς οἱ τρισέγγονοὶ τοῦ ποῦ γράφουμε στὸ «Λόγος» εἶδε ὅτι τῶν μεγάλων στοχασμῶν μιὰ εἶναι ἡ γλῶσσα καὶ ἡ τυπικὴ τῆς διαμόρφωσις, ἐκείνη μὲ τὴν ὅπο' ἂν θὰ τοὺς ἐνδύσῃ τὸ φωτεινὸν δημιουργικὸν πνεῦμα. καὶ ὅτι ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι σκοπὸς — εἶναι ὄργανον γὰ ἀποτέλεσμα. ὄχι ὁ στοχασμὸς ὁ ἴδιος καὶ τὰ πνεύματα πρέπει τοὺς στοχασμοὺς νὰ κυνηγοῦν. Ἄλλ' ἂν οἱ βαθυλόγοι στοχασμοὶ δανειζονται τὴν ἔξωτερικὴν τους μορφήν ἀπὸ τὴν ζωὴν. Τὰ ἰταλικὰ τοῦ Σολωμοῦ εἶναι τόσο καλὰ πολλὰ καλύτερα μάλιστα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ του τὰ πρῶτα· μὰ καὶ σ' ἐκεῖνα καὶ σ' αὐτὰ ὁ Σολωμὸς μένει ὁ ἑλληνικὸς ποιητής.

Μέσα στὴν πάλη, ποῦ θὰ τὴν ἐπαυεν εὐκολώτερα τὸ γέννημα ἐκείνου ποῦ φοβούτανε κάπως προφητικὰ ὁ Κοραῆς, ὅσοι γράφουμεν στὴ δημοτικὴν ζητούσαν ἀπὸ τοὺς ἀντίθετους μιὰν ἀνοχὴν καὶ μιὰ ἀκρόασι. Τὴν εὑρισκάν ὡς ἓνα βαθμὸν, ἔως οἷον ἔξασπε τὸ ζήτημα μὲ τὸ «Ταξίδι» δημοτικώτερος ἀπὸ πρῶτα τὴν ἔργασίαν εἶχε γίνεν τὸ ἔσπαθωμα ἔγινε. Τὸ ἔσπαθωμα ἔφερε τὸ φανατισμὸν εἰς τοὺς καθαρευολόγους. Ἄλλοτε γὰρ τὸν Σολωμὸν καὶ τὸν Κάλβον ὁ Σούτσος ἔγραψε :

Ἰδέαι πλοῦσαι πτωχὰ ἐν δ' ἐμείναι
δὲν εἶναι δι' αἰώνιον ζωὴν προσωρισμένοι,

μὰ οἱ καθαρευολόγοι δὲν ἔφθασαν ὡς ποῦ νὰ ἀρνηθοῦν ὁλότελα τὴν ἀξίαν τους, μόνο καὶ μόνο γιὰτὶ δὲν ἔγραψαν τὴν καθαρεύουσαν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ἡμεῖς, μιὰ καὶ μᾶς χρειάζονταν ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἔγραψεν ὁ Κοραῆς, ὁ Δάντες μὲς, ἀνεβάσαμε πολὺ τὴν ποιητικὴν ἀξίαν τοῦ ἑνὸς καὶ μᾶς πιέζει κάποιος ἢ ἀποδοχὴ τοῦ ἄλλου στὸν κύκλον μας. Ὁποσδήποτε ὁ φανατισμὸς τῶν ἀντιπάλων κατέληξε στὸ νὰ ἀποφεύγῃ καὶ αὐτὸν τὸν Σολωμὸν καὶ τὸν Βαλαωρίτην καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ μεταφράζον τὰ ποιήματά τους καὶ νὰ ἀρνοῦνται νὰ διαβάσουν βιβλία γραμμένα στὴ δημοτικὴν, οὔτε τὰ ἐπιανὰ στὸ χέρι τους, καὶ ἐρημιόδες καὶ περιοδικὰ ἀπόρρηχθαι καὶ φνόμαζαν αὐθεντικὰ πούλημένα ὀλέθρια γὰ τὸ ἔθνος διὰ ὅσα ἦσαν γραμμένα στὴ δημοτικὴν γιὰτὶ τὴν υπεράσπιζαν. Στὴν στενοκέφαλὴν ἀντίληψιν αὐτὴν προσκρούσαμε χρόνια καὶ χρόνια τώρα καὶ προσπαθοῦσαμε νὰ τὴν μετριάσουμε γιὰ νὰ τὴν φέρουμε στὰ λογικὰ σύνορα τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας οἱ παλαιότεροι τοῦ δημοτικισμοῦ πρόμοχοι. Φαντάζεσθε τὴ χαρά μας μᾶς στὴν Πόλιν, ἂν μπορούσαμε νὰν πείσομε τυπογράφον νὰ μᾶς τυπώσῃ κάμποσες σελίδες στὴ δημοτικὴν ἢ τὴν «Φιλ. Ἠχώ» νὰ ἔρτῃ μὲ τὸ μέρος μας, σὰν ὁ Γρουάρις, ὁ Ἀμουργιανὸς καὶ ἡ Ἀλεξ. Παπαδοπούλου ἔστρωσαν τὸν δρόμον ποῦ ἀκολούθησεν ἢ τρῖτη τῆς περιόδου. Φαντάζεσθε μὲ τὴν χαρὰ καὶ τί καύχημα γράφοντας καὶ στὴν ἑσκαθαρεύουσα κατορθώσαμε νὰ τὸν περάσομε στὴν «Πρωά» τοῦ Καρδῆ, καὶ θυμάστε πόσο ἀπότομα κάμποσα χρόνια νὰ ὑστερα διακόπηκε στὸν «Ταχυδρόμον» ἡ φωτεινὴ μελέτη τοῦ γιαιτροῦ τοῦ Φωτιάδη, σὰν διαγράφονταν καθαρὰ καθαρὰ ποῦ θὰ καταντήσῃ Στὴ σημαία μας τότε εἶχαμε γιὰ σύνθημα «τὸ ἀνοχὴ καὶ ἐλευθερία». Αὐτὸ ζητούσαμε στὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἔσπαθωμα ἐκεῖνο, ποῦ κανεὶς δὲν τόλμησε νὰ υπερασπιστῇ τὴν ἀλήθειαν, ἐξὸν ἀπὸ τοῦ ἴδιου ποῦ ἔπαθαν, ἡ ἀνοχὴ καὶ ἡ ἐλευθερία κυριάρχησε καὶ τὴν ἐδέχτηκαν θέλοντας καὶ μὴ οἱ καθαρευολόγοι.

Καὶ τότε κοιτάξτε τὸ θλιβερὸν κατάντημα ποῦ μᾶς ἔφερε ἄκαιρος καὶ ἀσυλλόγιστος φανατισμὸς. Γιὰ ὅσους γράφουν τὴν καθαρεύουσαν ἢ τὴν ἔγραψαν ἀντιοῦμασθε ἀπαράλλακτα ὅτω: οἱ φανατικοὶ καθαρευολόγοι κάθε ἰδυσφύα, κάθε σκέψη σωστή, πέσαμε πρὸς κάτω ἀπὸ τὸ Σούτσον, ὅταν μιλοῦσε γιὰ τὸν Σολωμὸν καὶ τὸν Κάλβον διώκοντες — ἔτσι λέγει ὁ «Λόγος» καὶ ὁ φανατισμὸς κάθε τι ποῦ εἶναι γραμμένον στὴν καθαρεύουσαν μὲ τὸν ἴδιον φανατισμὸν ποῦ ἐδιώκον οἱ καθαρευολόγοι κάθε τι γραμμένον στὴ δημοτικὴν. Καὶ «μεταφράζοντες» δὲν θὰ τὸ πιστεύαμε ἂν πάλιν δὲν τὸ ἔγραφε ὁ «Λόγος» στὸ τέλος τοῦ α' τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτι βρίσκουμε γραμμένον στὴν καθαρεύουσαν καὶ ἔπειτα θὰ τὸ δημοσιεύομε! Ἀπαράλλακτα ὅπως ἔκαμαν καὶ ἐκείνοι ἄλλοτε, οἱ καθαρευολόγοι.

Μὰ τότε πῶς διαφέρει ἡ ἰδεολογία μας, ἡ ἀντίληψίς μας, ἡ κρίσις μας ἀπὸ τὴν κρίσιν τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν ἰδεολογίαν αἰώνων ὄλων ποῦ ζήτησαμε νὰ κλεισοῦμε τὴν σειρὰ τους μὲ τὴν «Ἀνοχὴ καὶ τὴν Ἐλευθερία». Πῶς εἶμεθα οἱ ἄνθρωποι ποῦ ζητοῦμε τὴν πρόοδο, ἀφοῦ γυρίσαμε ἀπελπιστικὰ πρὸς τὰ ὀπίσω μὲ τὴν προκήρυξιν καὶ τὰ σαλπίσματα τοῦ «Λόγου» καὶ δὲν εἶναι αὐτὸ ψυχολογικὸν φαινόμενον, πολὺ σπουδαιότερον ἀπὸ μιὰ γλωσσικὴν διατύπωση καλὴ ἢ κακὴ, στὴν καθαρεύουσαν ἢ στὴ δημοτικὴν, κάποιας καλλιτεχνικῆς σκέψης; Ἐἴμεθα ἔτσι οἱ καθαρευολόγοι τῶν ἄλλοτε καιρῶν καὶ μόνο τὸ γλωσσικὸν ζήτημα μᾶς ἔξαρχον ζοῦμε πρὸς ἀπὸ τὸ «Ταξίδι» πρὸς πρὸς τὸν Κοραῆ καὶ νομίζομε, ἔτσι τὰ γράψαμε τοῦλάχιστον ποῦ ζοῦμε στὸν σύγχρονον ἐποχὴ. Εἶναι λυπηρὸν φαινόμενον παθολογικὸν καὶ λυπηρότερον ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦ γίνεται ἀπὸ νέους, ποῦ ἀκόμα δὲν γνώρισαν τὴν ζωὴν καὶ τοὺς ἀγῶνας τῆς καὶ δημιουργοῦσαν ἀπὸ φανατισμὸν νέους, ὅπου ἀπὸ ἀνάγκη, ὅσοι ἄλλοτε βροντοφωνοῦσαν καὶ ἔφεραν τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας, δὲν θὰ μπορούσαν νὰ βρεθοῦν πλάγι τους. Ἄς γυρίσουν μὲ καὶ ζοῦν μὲ τὴν ἰδεολογίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, στὸν πρόλογον τοῦ ἱερῆς τοῦ Οὐγγῶ. Ἄς τὸν διαβάσουν καὶ ἄς διοῦν τὸ σάλπισμα τοῦ 1830 «Tolérance et Liberté» καὶ ἄς ἀφήσουν λιγάκι κατὰ μέρος φανατισμὸν ποῦ οὔτε αὐτοὺς οὔτε τὴν ἀγῶνα — δικὸν μας ἢ δικὸν τους, ἀδιαφόρον — τιμῶ.

(ἀκολουθεῖ)

M. ΚΑΛΟΓΝΩΜΟΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΜΑ

Ἔστερα ἀπ' τὸν χορὸν...

Ἐποσταμένη ἐγύρεσα μιὰ στάλα λημοσύνην
στοῦ κρεββατιοῦ μου τὴ θολὴν γαλήνην,
πάλιν τὸν ἔπνο ἐκάλεσα νάλθη καὶ νὰ μὲ πάρῃ
νὰ μὲ κοιμήσῃ μὲ τοῦ χάδιου του τὴ χάρι...

Κ' ἡ νύχτα ἀγάλλε προχωρεῖ, μὲς στὴ σιωπὴ διαβαίνει,
μὰ ἡ φαντασία μου ἀκόμη φλογισμένην
σκορπάει τὰ φῶτα τῆς γιορτῆς μπροστὰ στὰ βλέφαρά μου
καὶ πάλιν φέρνει ἐμπρὸς μου — ὦ συμφορά μου! —
γραμμῆνες ἀπ' τοὺς πόθους μου, σὰν ἀναμνήσεις μόνες,
χίλιες τρελλὲς καὶ ἀμαρτωλὲς εἰκόνας...

Ἦ φλογισμένα ὄραματα, μὲς στῆς ψυχῆς τὰ βάθη
τί ἀναταράξετε ὅλα μου τὰ πάθη,
καὶ τί ξυπνᾶτε ἀλύπητα στὴ σάρκα μου τὴν ἔρημ
πανίσχυρον τῆς ἡδονῆς τὴ θέρη;

Ὅταν ὡς τότε μ' ἔπιανε γιὰ μιὰ γοργὴ στιγμὸν
ἡ ἀδύνατη τῆς κ' ἡ κορυφὴ τρεμοῦλα,
καὶ μ' ὠθοῦσε ἀθέλητα τὴ φλόγα τῆς νὰ κόβω
μὲ καρδιοχίτυ πάντα καὶ μὲ φόβον,
μὰ σήμερον γιγάντωσεν ἐμπρὸς στὴ δύναμί μου...

Ἦ φλογεροὶ καὶ πλάνοι στοχασμοὶ μου
φοβοῦμαι, ὦ πόθοι μου τρελλοί, τὸ κρόφιο σας φαρμάκι
τὸ τρέμων ναι! μὰ νοιώθω καὶ λιγάκι,
μὰ γλῶκα ποῦ δὲν ἐνοιώσα ποτέ ποτέ μου ὡς τότε...
... Ἦ τῆς ματιῆς του οἱ ἀστραπὲς, καὶ ἡ μύθορα!

Ὅλο τὸ βράδνον αἰσθάνομενον ὁ ἐμένα καρφωμένο
τὸ βλέμμα του' καὶ ἀκόμα ὡς τότε μένω,
σὰν μεθυσμένην ἀπ' τῶν λαμπρῶν ματιῶν του τὸν μαγνήτη
καὶ ἀπ' τῆς κορυφῆς φωτιᾶς του τὴ γλυκύτη...
Κι ἐγὼ ὅσο πάσχισα ἀμελλῆ νὰ μὴν τονε κοιτάζω,
δὲν μπόρεσα στὰ μάτια νὰ προστάξω:
τὰ μάτια μου τὸν γύρευαν καὶ τὸ γλυκὸν του βλέμμα
μοῦ πύρωσεν ὅλο στὴν καρδιά μου τὸ αἷμα.

Ἦ! νὰ μπορούσα κάποτε στὸν ὄμω του νὰ γύρω,
νὰ νοιώσω καὶ τὸ χέρι του τριγύρω
στὴ μέση μου καὶ νὰ κοιτῶ στὰ μάτια ἐκεῖνα ἐπάνω,
καὶ ἔτσι νὰ ζήσω, καὶ ἔτσι νὰ πεθάνω!...

Νοέμβριος 1918.

ΧΡΗΣΤΙΝΑ Ι. Α.

ΑΠΟ ΑΡΝΑΟΥΤ-ΚΙΟ·Ι· ΕΙΣ ΒΑΛΟΥΚΑΗ

(Συνέχεια.)

Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, ἀφοῦ ἀνεπαύθη ὁ Γιάγκος καὶ ἐφόρεσε τὸ τζακέτο του καὶ τὸ φέσι του, ἔδωσε τὸ σύνθημα τῆς ἐκκινήσεως.

— Ἄιντε πάμε, εἶπε, νὰ πιάσουμε μιὰ δάρκα νὰ μᾶς δγάλη στὸ Σιρκετζή. Ἡ Ἀνάστω ἐφοβεῖτο τὴν δάρκα, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ εἶπῃ τίποτε. Ἄλλως τε ἔβλεπε καὶ τὴν κόπωσιν τοῦ ἀνδρός τῆς καὶ τὸν ἐλυπεῖτο. Κατὰ τὸν πλοῦν ὁμως ἐτρόμαξεν ἀρκετὰ καὶ παρ' ὀλίγον νὰ λυποθυμήσῃ, διότι ἔνεκεν ἀδεξιότητος τοῦ λεμβοῦχου, συνεκρούσθη ἡ λέμβος των μὲ μίαν ἄλλην, ἀντιθέτως πλεύσαν. Καὶ ὁ Γιάγκος τὰ χρειάσθηκε ὄχι διότι ὑπῆρχε κίνδυνος πνιγμοῦ, ἀλλὰ κίνδυνος ἐκ τοῦ τρόμου τῆς γυναικὸς του.

— Κουράγιο, Ἀνάστω μου, τῆς ἐφώνησε. Ἐλα δὰ νὰ μὴν ἔχουμε κι ἄλλα! Ἐρίεις, προσέθεσε μειδιῶν καὶ ὡσεὶ ἀστεϊζόμενος: Ἐρταμηνίτικα παιδιὰ δὲν ταιριάζουνε στοῦ Νταή Γιάγκου τὸ σόι. Ἀμέσως δὲ ἀλλάξας ὕψος καὶ πρὸς τὸν λεμβοῦχον ἀποτεινόμενος:

— Ὅταν σερσέμ, τῷ λέγει μετ' ὀργῆς, στραβὸς εἶσαι; Πρόσεξε καλὰ γιὰτὶ σήμερα ἡ μέρα μου ἀνάποδα ἀρχισε καὶ σίγουρα θὰ δεῖρω κανένα Μόνο κοίταξε νὰ μὴν εἶναι δικό σου κισμέτι τὸ ζῦλο.

Ἡ ἀπειλὴ αὕτη κατέστησε προσεκτικώτερον τὸν θαρκάρην, ὅστις καί μετ' ὀλίγον τοὺς ἔφερεν αἰσίως καὶ ἀνευ τινὸς ἄλλου ἀπευκταίου εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Σιρκετζή, ὅπου καὶ ἀπεβιβάσθησαν. Ἐκεῖ πάλιν ἡ πομπὴ ἐσηματίσθη μετὰ τὴν αὐτὴν ὡς καὶ ἐν Ἀρναούτκιοι παράταξιν καὶ μετ' ὀλίγον εἰσῆρχετο εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν.

Ἐν τῷ σταθμῷ φοβερὸς συνωστισμὸς! Τῆς Μπαλουκλιώτισσας βλέπεται ἔχαν ἡ μάννα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴν μάνα· ὠθῶν καὶ ὠθοῦμενος, ὑβρίζων καὶ ὑβριζόμενος ὁ Γιάγκος κατῴρθωσε νὰ προμηθευθῇ εἰσιτήρια... ὅ' θέσεως. Μιὰ βολὰ τὸ χρόνο εἶναι, εἶπε, ἄς πάρουμε μεφκί. Τραῖνο ὁμως δὲν εἶχεν ἀκόμη καὶ τὸ πλήθος, ὡς μυριοπληθῆς ἀγέλη προβάτων, ἦτο μανδρισμένο ἐν τῇ αἰθούρῃ τοῦ σταθμοῦ. Ἄμα ἤλθε τὸ τραῖνο καὶ ἤνοιξαν αἱ θύραι τῆς αἰθούσης, τότε ἡ σαρδελουμάζα ἐκεῖνη μετεβλήθη εἰς φοβερὸν χεῖμαρρον, παρασύροντα πᾶν τὸ πρόστυχον.

Ἀναρπαγέντες ὑπὸ τῆς δίνης ταύτης καὶ οἱ ἡμέτεροι φίλοι ἀφοῦ ἀπεχωρίσθησαν διαίως ἀπ' ἀλλήλων, παρεσβόρησαν μετὰ τῆς ἀμαξοστοιχίας ὅπου καὶ ἐπέβησαν ἢ μᾶλλον ἐξερρίφθησαν, εἰς τρία διάφορα καὶ μεμακρυσμένα ἀπ' ἀλλήλων θαγόνια.

Μετ' ὀλίγον εὐρέθησαν ὁ μὲν Γιάγκος, ὁ Μιχαλάκης, ἡ Φρόσω καὶ ἡ καλαθοῦνα παστωμένοι εἰς ἓν διαμέρισμα δευτέρας θέσεως, ἡ Χατζὴ Κατήγγω, τὸ γαλόφι, ἡ Ἀννίτσα καὶ ἡ λαμπάδα στριμωγμένοι εἰς ἓν στρατιωτικὸν θαγόνι, καὶ τέλος εὐτυχέστεραι πάντων, ἡ Ἀνάστω μετὰ τοῦ μικροῦ καὶ ἡ Ἐλένη ἐγκαθιδρυμένοι εἰς ἓν διαμέρισμα πρώτης θέσεως, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ μία εὔρε θέσιν εἰς τὴν μίαν ἄκραν καὶ ἡ ἑτέρα εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ θαγονίου. Παραδόξως δὲ καὶ κατὰ σύμπνωσιν, ὁ ἔραστὴς τῆς Ἐλένης παρασυρθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου χεῖμαρρος καὶ ἀποχωρισθεὶς τῶν φίλων του εὐρέθη ἰστάμενος πλησίον τῆς Ἐλένης προσπαθῶν ὅσον ἡδύνατο νὰ κρύπτεται ἀπὸ τὰ βλέμματα τῆς νύμφης τῆς.

Μόλις ἡ Ἀνάστω ἠσθάνθη ἑαυτὴν ἀνακουφισθεῖσαν ἐν τῇ ἀναπαυτικωτάτῃ θέσει, ἦν κατέλαβεν, ἤρχισε νὰ παρατηρῇ μετὰ περιεργείας γύρω τῆς καὶ ἐφαίνετο ἐκπληττομένη διὰ τὴν πολυτέλειαν τῶν καθισμάτων. Θέλουσα δὲ νὰ ἐξωτερικεύσῃ τὸν θαυμασμόν τῆς, ἐφώνησε πρὸς τὴν, ὡς εἶπομεν, εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ θαγονίου καθημένην Ἐλένην.

— Μωρὴ Ἐλένη, μωρὴ, αὐτὸ τὸ μεφκί εἶναι ἄ λ τ ρ ο καί μεφκί. Ἐγὼ ὡς τώρα στοὺς μουσαμπάδες ἔκατσα ἀμὰ στοὺς κατηφέδες δὲν ἔκατσα! Ἐδῶ πέρα εἶναι περίφημα, πρὶν φῖξ.

Ἡ Ἐλένη δὲν ἀπήντησε διότι εἶχεν ἀντιληφθῆ τὴν γενικὴν ἰλαρότητα, ἦν προεκάλεσεν ἀντὶ ὑπερπλήρει θαγονίῳ ἢ ἀπλοϊκότης τῆς νύμφης τῆς. Ἄλλως τε δὲ ἦτο καὶ ἐντελὴς ἀπερροφημένη ἀπὸ τὴν αἰσθηματικὴν τῆς μετὰ τοῦ Ἀλέκου συνομιλίαν.

— Δὲν μίλεις καλὲ Ἐλέγκω! τῆς φωνάζει ἡ Ἀνάστω. Δὲν εἶσαι ἐδῶ ἢ πόζα μὲ βαστάς; Εὐθὺς ὁμως τὸ πρῶτον ἤδη ἀντιληφθεῖσα τὴν ἐν τῷ θαγονίῳ, καὶ δὴ, παραπλευρῶς τῆς Ἐλένης παρουσίαν τοῦ ἔραστοῦ τῆς καὶ συνοφρωθεῖσα:

— Ἐχουμε τὴν ἐ φ κ α ρ ῖ σ τ η σ ι, προσέθηκε ἄλλου βλέπεις εἶχαμε τὸ νοῦ μας!

Ἡ Ἐλένη ἐπορφυρώθη ἐξ ὀργῆς, ἀλλὰ δὲν ἀπήτησε τίποτε, διὰ νὰ μὴ προκληθῇ σκάνδαλον. Ἡ Ἀνάστω ὁμως ἦτο διατεθειμένη νὰ ἐξακολουθήσῃ τοὺς ἀκροβολισμούς τῆς, ὅτε εὐτυχῶς, ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεός, ὁ εἰς τὰ γόνατα τῆς μητρός του καθημένος Μῆτσος ἀρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Μαμμά κίχ, μαμμά κίχ.

— Μωρὲ ἀ δ ι κ η ω ρ ῖ σ μ ἔ ν ε, τῷ λέγει ἡ μαμὰ του ἐκεῖ ποῦ πρέπει βουβαίνεσαι, καὶ ἐκεῖ ποῦ δὲν πρέπει τὸ λές; Ποῦ νὰ σὲ δάλω τόρα; Σφίξε τὰ δόντια σου μωρὲ, ὡς ποῦ νὰ θγοῦμε.

Ἄλλ' ὁ μικρὸς δὲν ἤκουεν ἀπὸ ἐπιπλήξεις καὶ συμβουλάς. Μετ' ὀλίγον δὲ φρικώδης δυσωδία διαχυθεῖσα εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τοῦ θαγονίου διεπίστρωσε τὸ τετελεσμένον γεγονός.

— Μπὰ κακοχρόνο νὰ μὴν ἔχῃς, λέγει πλήρης ὀργῆς ἡ μαμὰ, ἔσκασες μωρὲ καὶ δὲν μπόρεσες νὰ βαστάξῃς; Καὶ ἀνοίξασα τὸ πακέτο, ἤοχισε χρησιμοποιοῦσα τὸ δευτέρου θρακάκι, οὐδόλως λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς διαμαρτυρίας καὶ τὴν δυσφορίαν τῶν συνταξιδιωτῶν τῆς. — Τί νὰ γένη, καλὲ, εἶπε παιδί πράμα εἶναι;

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς καθαρτικῆς ἐργασίας ὁ Ἀλέκος εὔρε καιρὸν νὰ μετατοπισθῇ καὶ σταθῇ εἰς μέρος ἐπιτρέπον νὰ κρύπτεται ἀπὸ τὰ βλέμματα τῆς Ἀνάστως καὶ τοῦτο ἐκ φόβου σκανδαλώδους τινὸς ἐπεισοδίου.

Τέλος μετὰ τοὺς διαφόρους σταθμούς, ἐφθασε τὸ τραῖνο εἰς Γεδι-κουλέ. Ἐκεῖ πάλιν νέα φοβερά σύγχυσις καὶ πανθαυμάσιον. Μετ' ὀλίγον τὰ διάφορα μέλη τῆς οικογενείας, κατῴρθωσαν νὰ ἀλληλοσερεθῶσι καὶ συγκεντρωθῶσι παρὰ τὴν ἐξοδὸν τοῦ σταθμοῦ. Μόλις ἐκίνησαν, ὁ Μιχαλάκης ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ καθῆσθαι στὸ γαϊδουράκι. Ὁ μπαμπᾶς διὰ νὰ κάμῃ τὸ χατήρι τοῦ διαδόχου του, ἀμέσως ἐνοικίασεν ἓν τοιοῦτὸ ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐπέβη ὁ μικρὸς κρατῶν ἐμπροσθέν του τὸν Μῆτσον καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς Ἀννίτσας καὶ τῆς Φρόσως, αἱ ὁποῖαι ἐβάδιζον ὡς τιμητικὴ φρουρὰ ἐκᾶτέρωθεν τοῦ ζώου. Ἡ καλαθοῦνα ἐφορτώθη ἐπὶ τοῦ ὀνηλάτου, ὁ Γιάγκος ἔλαβε τὸ πολῦτιμον γαλόφι καὶ ἡ συνοδεία ἐβάδισε πρὸς τὸ Βαλουκλή, ἡγουμένης πάντοτε τῆς κοιλιᾶς τῆς Ἀνάστως.

Εἰς τὸν δρόμον, διῆλθε μεγαλοπρεπῶς μιὰ ἀμαξα, ἣς ἐπέβαινον ὁ Ἀλέκος μετὰ τῶν φίλων του μεταβαίνοντες ἐπίσης εἰς τὴν Ζωοδ. Πηγῆν. Ὁ Ἀλέκος ἦτο κορδαμένος καὶ ἐφαίνετο ὑπερήφανος διὰ τὴν τ ζ ἄ κ α, τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν εἰς τὸ κορίτσι του.

Μετὰ ἡμίσειαν περίπου ὥραν, ἐφθασεν ἡ οικογένεια εἰς τὴν ἐξωτερικὴν θύραν τῆς Μονῆς. Ἐκεῖ ἀφοῦ ἀπεπέμωθη ὁ ὀνηλάτης ἔλαβε πάλιν ὁ Γιάγκος τὴν καλαθοῦναν, ἡ μητέρα του τὸ γαλόφι καὶ ὅλη ἡ συνοδεία εἰσῆλθε μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας.

Ἄμα ὡς ἐνεφανίσθη ἡ πελωρία καλαθοῦνα, ὄλοι ἐν τῷ περιβόλῳ διὰ διαφόρους ἐργασίας εὐρισκόμενοι ὑπάλληλοι

της Ζωοδόχου Πηγής, και έν γένει τών Έθν. Φιλ. Καταστημάτων, από του θυρωρού μέχρι τών γραμματέων, έρριψαν περιπαθη και έρωτύλα δλέμματα έν' αυτής. Ηκούσθη μάλιστα είς έκ του άνωτέρου προσωπικού λέγων προς συνάδελφόν του: — Θυμάσαι φίλτατε τά παλιά μας εύκλεη χρόνια; Θυμάσαι τά γκιουβέτσια, τίς κρέμες και τά άλλα διάφορα; Περιασμένα μεγαλεία!

Είς τόν Νταή Γιάγκον, δέν ήρεσαν αι προς την καλαθοδυναν του τρυφερότητες αύται. Έφοβήθη ό άνθρωπος, μη αι έρωτικά αύται έκδηλώσεις υπερβάσι τά όρια του πλατωνισμού και προσλάβωσι ούσιαστικώτερον και συνεπώς έπιθετικώτερον χαρακτήρα. Τότε δέ άλλοίμονον! ούτε τσιροκέφαλο δέν θά έμενεν. Ηθέλησε λοιπόν να προλάβη τό πράγμα και προσλάβων τό άρειμάνιον του ήθος έμβλέψας δέ άγριαπώς προς τούς καταπίνοντας τόν σιελόν των έθνικούς ύπαλλήλους.

— Βρέ χαραμοφαγάδες, τοίς λέγει, δέν φτάνει που τρώτε ένα έθνος όλάκερο μόνο στη δική μου την καλαθοδυναν έπεσε τό μάτι σας; Τί διάβολο, νηστικούς σας αφήνουνε;

— Τόν περιδρομο να φάτε παηολιμοκοντόροι, συμπλήρωσαν έν χορφή αι κατ' εκείνην την στιγμήν προσδραμούσαι Χατζή Κατήγκω και Άνάστω.

Πρό της τριπλής ταύτης συμμαχίας εύρεθέντες οι ύπάλληλοι, έκριναν καλόν να περιστείλωσι τούς πόδους των και να τραπώσι περι άλλας άσχολιας. Μ' όλον τουτο όμως, για καλό και για κακό, έφρόντισεν ό Νταή-Γιάγκος να λάβη τά μέτρα του. Διό περιωρίσθη ν' άκούη την λειτουργίαν έκ του περιβόλου της έκκλησίας, ταχθείς ως φρουρός περι την καλαθοδυναν και τό γαλόσι, και να καταβή τελευταίος να προσκυνήση εις τό Άγίασμα, αφού παρέδωσέτην φύλαξιν τών κειμηλίων εις τό δύο έτερα μέλη της συμμαχίας.

Άφου ούτως έξεπλήρωσαν τά θρησκευτικά των χρέη οι φίλοι μας έσκέφθησαν πως θα έξετέλουν και τό δευτερον μέρος του προγράμματός των.

Έξω εις την όδον και τόν περιβόλον του καφενειού, ή πανήγυρις ήτο εις τό κατακόρυφόν της. Ό θόρυβος τών διαφόρων μουσικών όργάνων από της κλασικής λατέρνας και της αρμόνικας μέχρι του ήδυπαθούς ζουρνά και της λάζικης λύρας, μεμιγμένος μετά τών φωνών τών διαφόρων πωλητών και τών γκαρσονιών του καφενειού, τών άσμάτων τών εωχουμένων και τών κραυγών τών μεθύσων άπετέλει μίαν ιδιόρρυθμον και έξωφρενικήν συναυλίαν, ανερχομένην μέχρι του δωμου, του άπαραιτήτως και άναποσπάστως πάσαν πανήγυριν παρακολουθούντος θεου Βάκχου.

Έν τή νεκροταφείω, ή αυτή εύωχία αι αύται μουσικαι, τά αυτά άσματα. Τελεία άφομοίωσις λύπης και χαράς, δακρύων και γελώτων, ζαής και θανάτου. Μακάριοι δέ και πανευδαίμονες αι ψυχαι τών χοβαρτάδων νεκρών, κύκλω τών εύθυμούντων όμίλων περιίπτάμεναι, συνευχούντο άοράτως μετ' αυτών, νοσταλγοῦσαι τόν επίγειον κόσμον με τας έφημέρους μέν και ματαίας, πλην πολυθεληγέτρους ήδονάς.

Μετ' όλίγον οι φίλοι μας Γιάγκος και συνοδεία, όφου περιεργάσθησαν τό πεδίον της εύθυμίας έξέλεξαν θέσιν έν τινι γωνία του περιβόλου του καφενειού. όπου και έγκαθιδρόθησαν περίξ μιας μεγάλης τραπέζης. Έκει ήνοιχθη ή καλαθοδυνα και παρετάχθησαν τά διάφορα πολυποίκιλα και γαργαλιστικώτατα έδέσματα, ένφ τό περίφημον ντουζικοφόρον γαλόσιον έστέκετο μεγαλοπρεπώς και δίκην τροπαίου, έν τή μέσω αυτών.

Μετά μίαν και ήμισίαν ώραν, τό γεῦμα είχε περατωθη. Και ή μέν Άνάστω μετά της Έλένης κατεγίνοντο να καθαρίσωσι την τράπεζαν ό δέ Γιάγκος μετά της μητρος του, εύρισκόμενοι έν τή μακαρία εκείνη καταστάσει τή έπακολουθούση μίαν γενναίαν έν τή έξοχή ρακοποσίαν μετά καλου

γεύματος, εκάλνιζον ήδιπαθώς τά σιγάρι των και απελάμβανον της ήδονής μιας κανονικής χωνεύσεως και βαθμιαίας διαλύσεως τών έν τή έγκεφάλω των άτμών του καταποθέντος οινόπνευματος, ένφ ό θόρυβος της πανηγύριως έφθαναν εις τά ώτα των ως τι γλυκό νανούρισμα τό όποιον τοίς έκ με να κλείσασι σιγά σιγά τά βλέφαρά των.

(Άκολούθει)

ΑΧΙΛΛΕΥΣ Ν. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ

ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Στόν Γουλιέλμο II

Είμαστε έμείς οι νεκροί οι σκοτεινοί του πολέμου!
Πέσαμε κάπου στόν κάμπο και μείναμεν άκλαφτοι σ' άγνωστο μνήμα
βάρφαμε σ' αίμα ζεστόν ό καθείς της ζωής μας τ' όλόχρυσο νήμα
κι άλικη ύφάναμε άλλο! την πορφύρα άρχηγού γαλαζαί μου.

Σάν άκούτε τη νύχτα τό κλάμα τ' άνέμου
μη θρηνείτε μητέρα, αδελφές, διαλεχτή μας' δέν είμαστε κριμα...
Τί πειράζει κι άν σπία γκαρμίσανε, τί κι άν γενήκανε θορίμμα;
Μη δέν είμαστε άθάνατοι έμείς οι νεκροί του πολέμου!;

Άλλον θα βοής ν' άγαπήσης, γλυκειά, και θα σβήση τόν πρώτο σου
Όμορφες είστε αδελφές μου, άν πεινάτε, μη ντρέπεστε μόνο! [πόνος]
Τόρα ζητιάνα θα γίνης, γριά μου μητέρα!

Θά τραφοῦν με τη σάρκα μας άλλοι βλαστοί δυνατοί και καινούργια
μά ή ψυχή μας αιώνια θα κλαίη μέσ στόν νύχτιον άέρα. [γιοι]
— « Η Πατρίδα κ' ή Δόξα! Κατάρα καινούργιοι!.. »

Νοέμβριος 1918.

ΧΡΗΣΤΙΝΑ Ι. Α.

ΔΥΟ ΛΙΜΝΕΣ ΓΑΛΑΖΙΕΣ

Λίμνη γαλάζια, γαλαξοπράσινη λίμνη, γυαλένια
της αγάπης έσύ της αγνής αντιφέργισμα κ' έννοια
οδρανόβαθη λίμνη, άστερόθολη και πλατυά
μ' αγάπη μου θυμίζεις, όσο σε βλέπω, γλυκειά!

Έτσι και κείνη! λίμνη γαλάζια τά μάτια,
που μέσα των θώρειες βαθυά έξοχες και παλάτια
γαλήνια, μεγάλη κλοῦσε μέσα καρδιά
μ' αγάπη γαλάζια σαν λίμνη πλατυά!

Αγάπη και λίμνη! γαλάζιες, γιομάτες!
μαζι επηγαίνατε στις ίδιες τις σιγάτες!
κι άγκαλιά κοιμηθήκατε στό γλυκό τ' άκρογαλιά,
γαλάζια μου λίμνη, μ' άφρο προσκεφάλι!

Μαγνησία.

ΜΑΝΟΣ Ε. ΛΟΥΚΑΣ

ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

LEFCADIO HEARN

ΚΟΥΣΑ-ΧΙΜΠΑΡΙ

Issun no mushi ni mo gobu
no tamashii.Και τὸ σκουλήκι, ἀκόμη και
ἐνὸς δαχτύλου μήκος ἂν ἔχῃ, ἔχει
ψυχὴν μεγάλην, ὅσον πέντε
«μπού».

Ἰαπων. παροιμία.

Τὸ κλουβί του με τρεῖ ἀκριβῶς δύο δάκτυλα ὕψος και ἓνα και ἥμιου πλάτους· ἡ μικρὴ του ἡ θύρα ἡ ξύλινη ἡ στρεφόμενη με ἓνα ἄξονα μόλις ἀφήνει νὰ περνᾷ τὸ μικρὸ μου δάκτυλο. Ἐν τούτοις ἔχει πολὺν τόπον, τόπον διὰ νὰ περιπατῇ, νὰ περᾷ νὰ πετᾷ, διότι εἶναι τόσο μικρὸν, ὥστε πρέπει νὰ παρατηρήσῃ κανεὶς με πολλὴν προσοχὴν διὰ μέσου τοῦ διαγράμματος ἀπὸ σκιερὸν τοῦλι διὰ νὰ τὸ διακρίνῃ. Πρέπει νὰ γυρίσω και νὰ ξαναγυρίσω πολλὰς φορὰς τὸ κλουβί και μάλιστα με πολὺ φῶς διὰ νὰ τὸ ἀνακαλύψω. Τὸ βρίσκω πάντοτε ἀναπαυόμενον εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας γωνίας, κρεμασμένον με τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ἀπὸ τὸ ὕψωμα τῆς ὀροφῆς.

Φαντασθῆτε ἓνα γυῖλον, σχεδὸν ἀναστήματος συνήθους κουνουπιῶ, ὀπλισμένον με ἓνα ζευγὸς κεραιῶν, πολὺ μεγαλυτέρων ἀπὸ τὸ σῶμα του και τόσο λεπτῶν, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰς διακρίνῃ κανεὶς ἂν δὲν τὰς κοιτάξῃ εἰς τὸ φῶς. Τὸ Ἰαπωνικὸν του ὄνομα εἶναι Κουσα-χιμπαρί, δηλ. κορυδαλὸς τῶν χόρτων. Ἡ τιμὴ εἰς τὴν ἀγορὰν εἶναι ἀκριβῶς δώδεκα σέντα, δηλαδή πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸ βῆρος του εἰς χρυσόν. Δώδεκα σέντα δι' ἓνα εἶδος κουνουπιῶ.

Τὴν ἡμέραν, ὁ κορυδαλὸς μου κοιμάται ἢ παραδίδεται εἰς ζεμπαμούς, ἐκτὸς ἐὰν τρώγῃ τὴν φέταν φρέσκιας μελιτζάνας ἢ κολοκυθίου, τὴν ὁποίαν κάθε πρωὶ θέτουν εἰς τὸ κλουβί του. Χρειάζεται ἀρκέτους κόπος διὰ νὰ τὸ διαφυλάττῃ εἰς καλὴν κατάρστασιν φαγητοῦ και καθαρότητος. Ἐὰν τὸ ἐβλέπατε θὰ ἐλέγατε ὅτι εἶναι ποταλογισμὸς νὰ κοιμᾷται κανεὶς δι' ἓνα πλάσμα τόσο γελοῖως μικρὸν.

Καθημερινῶς, εἰς τὴν δύνειν τοῦ ἡλίου ἡ σπειροσπῆ αὐτῆ ψυχῆ ἐξυπνᾷ. Τὸ δωματίον γεμίζει ὀπὸ μουσικὴν λεπτὴν μουσικὴν νερόιδας ἀνεκφράστου γλυκύτητος· ἤχος, παλμὸς ἑργυρόηχος και λεπτότατος ὅπως ἐνὸς μικροσκοπικοῦ ηλεκτρικοῦ κωδωνίσκου. Καὶ ἐφ' ὅσον ἐξοπλοῦται τὸ σκότος ὁ ἤχος γίνεται γλυκύτερος, ἐξογκούμενος ἐνίοτε ὥστε νὰ πιστεῖται κανεὶς ὅτι ἔτι ἢ εἰς ἀντιχει ὀπὸ τὴν λιρικὴν αὐτὸν κρότον, ἐνίοτε ἀπολεπτινόμενον ἕως ὅτου καταστῆ τὸ λεπτότατον φῶνημα, τὸ ἀσθενέστερον, τὸ ὁποῖον εὐναταί τιςνὰ φαντασθῆ. Ἄλλ' εἰτεντεντενταίετὶ λεπτεύεται ὁ ἤχος διατρεῖ τὴν παρσδοξοτέρων διαπεραστικὴν δύναμιν... Ὅλην τὴν νύκτα τὸ πλάσμα αὐτὸ ψάλλει τοιουτοτρόπως· δὲν παύει παρ' ὅταν ὁ κῶδων τοῦ ναοῦ ὀγγέλλει τὴν ὥραν τῆς αὐγῆς.

Και τὸ ἔσμα αὐτὸ εἶναι ἐρωτικὸν ἔσμα, ἀόριστον διὰ τὴν ἀγνωστον, τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν εἶδεν. Μάλιστα εἶναι ἐντελὸς ἀδύνατον εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν νὰ εἶδε ἢ νὰ ἐγνώρισε τίποτε. Καὶ οἱ πρόγονοί του ἀκόμα ἀπὸ πολλὰς γενεὰς τίποτε δὲν ἐγνώρισαν ἀπὸ τὴν νυκτερινὴν ζωὴν τῆς πεδιάδος και ἀπὸ τὴν θελκτικὴν δύναμιν τοῦ ἔσματος των. Ἐγεννήθησαν εἰς τὸ κατάστημα ἐνὸς ἐμπόρου ἐντόμων, ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἔσκασαν μέσα εἰς τὸ κλουβί. Ἐν τούτοις ψάλλει τὸ τραγοῦδι τῆς φυλῆς του ὅπως ἐψάλλῃ αὐτὸ ὀπὸ χιλιάδας ἐτῶν και τόσο σωστά, ὥσὸν νὰ ἐννοεῖ τὴν ἀξίαν ἐκάστου φθόγγου. Τὸ ἔσμα τοῦτο δὲν τοῦ τὸ ἔμαθαν βεβαίωτατα. Εἶχε ἡλιασθῆ εἰς τὴν ὀργανικὴν του μνήμην, τὴν βαθεῖαν και ἀόριστον μνήμην χιλιάδων ἄλλων ζῶων, τὰς ὁποίας ἔζησε προηγουμένως, ὅταν ἡ μικρὰ του σκιά ἀπέστελλε τοὺς λαρυγγισμούς του ἐπάνω ἀπὸ τοὺς λόφους ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ χόρτα τὰ φορτωμένα με δροσιάν. Τότε τὸ ἔσμα τοῦ ἔπα νέφερε τὸν ἔρωτα· και τὸν θάνατον. Ἀπὸ τὸν θάνατον ἐλησμόνησε κάθε τί, ἀλλὰ ἐνθυμεῖται τὸν ἔρωτα και ψάλλει πάντοτε και προσκαλεῖ τὴν οὐζυγον αὐτὴν ποῦ ποτὲ δὲν θὰ ἔλθῃ.

Ἔτσι ἡ ἐσυνείδητος ἐπιθυμία του εἶναι ἀναδρομικὴ· ἀποτείνεται πρὸς τὴν τέφραν τοῦ παρελθόντος — ἐπικαλεῖται τὴν σιωπὴν και τοὺς θεοὺς, και προσκαλεῖ τὴν ἐπὶ ἀνδρον τῶν χρόνων... Καὶ οἱ ἐρωτευμένοι ἀνθρώποι κἀμουν κατὰ τὸ πολὺ παρόμοιον χωρὶς νὰ τὸ ξέουρον, Δίδουν εἰς τὴν αὐταπάτην των τὸ ὄνομα ἰδανικόν· και τὸ ἰδανικόν αὐτὸ δὲν εἶναι ἐπὶ τέλους παρὰ μίαν ἀπλή ἀντανάκασιν τῆς πείρας τῆς φυλῆς, ἓνα φάντασμα γεννημένον εἰς τὴν ὀργανικὴν μνήμην. Δανείζεται πολλὰ ὀλλγα

ἀπὸ τὸ παρόν. Ἴσως τὸ μικροσκοπικόν αὐτὸ ὂν ἔχει και αὐτὸ εἰς ἰδανικόν ἢ ἓνα ἄτομον τοῦ ἰδανικοῦ. Ὅτιδῆποτε και ἂν εἶναι, μεταίως ἢ πολὺ μικρὰ ἐπιθυμία τονίζει τὸ παράπονον τῆς.

Τὸ σφάλμα δὲν εἶναι ὀλοτάτα ἰδικόν μου. Μεθ' εἶπαν ἐκ τῶν κροτῶρων ὅτι ἐὰν τοῦ ἐδιδον μίαν σύντροφον θὰ ἔπαυε νὰ ψάλλῃ και γρήγορα θὰ ἀπέθνησκεν. Ἄλλ' ὅταν αἱ νύκτες διεδέχοντο τὰς νύκτας ὁ γλυκὸς και μελαγχολικὸς λαρυγγισμὸς, ποῦ ἔμενε χωρὶς ἀντίλοπον, ἔγινε μίαν ἐπίρρανος ἰδέα, μίαν λύπη, μίαν ἐπίπληξιν διὰ τὴν συνείδησίν μου. Ἡθέλησα νὰ προμηθευθῶ ἓνα Κουσοῦ χιμπαρῆ θηλυκόν. Ἄλλ' ἡ ἐποχὴ ἦταν πολὺ προχωρημένη· δὲν ἐπωλοῦσαν πλέον οὔτε ὀρρετικὰ, οὔτε θηλυκὰ· ὁ ἔμπορος μου εἶπε γελῶν. — Ἐπρεπε νὰ εἶχε ἀποθάνει ἀπὸ τὴν εἰκοστὴν ἡμέραν τοῦ ἐνάτου μηνὸς (εἰμεθα τότε εἰς τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ δεκάτου). Ὁ ἔμπορος δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ἔχω πάντοτε καλὴν φωσιὰ εἰς τὸ γραφεῖόν μου και ὅτι διατηρῶ θερμοκρασίαν ἀνωτέραν τῶν 75 βαθμῶν. Φαρενάτι. Δι' αὐτὸ ὁ κορυδαλὸς τῶν χόρτων ψάλλει ὀκμήν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐνδεκάτου μηνός. Ἐλπίζω νὰ παρατείνω τὴν ζωὴν τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἔντος μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ μεγάλου ψύχους. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὀλοι τῆς γενεὰς του, ἐκτὸς αὐτοῦ ἀπέθαναν και δὲν ἤμπορεῖσιν πλέον εἰς ὁποιοῦνδήποτε τιμὴν νὰ τοῦ εὔρω σύντροφον. Καὶ ἂν τὸ ἀπελευθέρωσα διὰ νὰ τοῦ ἐπιτρέψω νὰ ζητήσῃ μόνον τὴν σύντροφόν του, εἶναι βεβαίωτατον ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ζῆσῃ οὔτε μίαν νύκτα, ὀκμήν και ἂν εἶχε τὴν τύχην νὰ διορίσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν του οἱ ὀποιοὶ πλημμυρίζουν τὸν κῆπον· τὰ μυρμηγκία, τὰ μυριόποδα και τὰς εἰδεχθεῖς ἀράχνας τοῦ χώματος.

**

Χθὲς τὸ ἔσπερας 26ην τοῦ ἐνδεκάτου μηνός καθήμενος εἰς τὸ γραφεῖόν μου ἠσθάνθη παρὰδεξον ἐντίπασιν ἠσθάνθη τὸ κανὸν εἰς τὸ δὸ μάτιόν μου. Παρητήρησα τότε ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὴν συνήθειάν του ὁ κορυδαλὸς μου ἦτο σιωπηλός. Ἐξήτασα τὸ κλουβί του και εἶδα τὸ ἔντομόν μου νεκρὸν πλησίον εἰς ἓνα τμήμα τῆς τροφῆς του φαῖον και σκληρὸν ὀπως πέτρα. Ἦτο προφανές ὅτι ἀπὸ δύο τρεῖς ἡμέρας δὲν τοῦ ἔδοσαν νὰ φάγῃ· ἐντούτοις τὴν νύκτα πρὸ τοῦ θανάτου του, εἶχε ψάλλει θαυμασίως ἀκόμη τόσο καλά, ὥστε πολὺ ἀνοήτως ἐφαντάσθη ὅτι ἦτο φαῖνός τερος τοῦ συνήθους. Ὁ μαθητὴς μου. Ἀκῆ μετέβη νὰ περᾷ εἰς τὴν ἐξοχὴν μίαν ἐβδομάδα τῶν διακοπῶν και εἶχαν ἐπεφορτίσει τὴν Χάναν, τὴν ὕπερτριαν, νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ κορυδαλοῦ τῶν χόρτων. Ἡ Χάνα δὲν ἔχει πολὺ τρυφερὰ φυσικά. Με εἶπεν ὅτι δὲν εἶχε λησμονήσει τὸ μικρὸν πλάσμα, ἀλλὰ δὲν ἤθεε μελιθῶσαν. Δὲν ἐσκέφθη νὰ ζητήσῃ τίποτε ἄλλο. Ἐπέπληξα τὴν Χάναν και ἐξέφρασα τὴν λύπην και μετάνοιάν τῆς σύμφωνα με τὸς συνήθειας. Ἄλλ' ἡ μικρὰ μουσικὴ τῆς μαγίσσης δὲν ἠκούσθη πλέον, και ἡ σιωπὴ ἦτο μίαν ἐπίπληξιν ἐναντίον μου· τὸ δωματίον πορ' ὀλην τὴν φωσιάν ἦτο ψυχρόν.

Παράδοξον... Ἐλύπησα μίαν καλὴν κόρην και αὐτὸ δι' ἓν ἔντομόν, τὸ ὁποῖον εἶναι τόσο χονδρὸν ὅσον τὸ ἥμισυ ἐνὸς κόκκου κριθῆς. Τὸ σταμάτισμα τῆς ἀπειροσπῆς αὐτῆς ζωῆς, με τρεῖσιν περισσότερον παρ' ὅσα θὰ ἤμποροῖσα νὰ τὸ πιστεύσω... Εἶναι βεβαίον ὅτι ἡ συνήθεια τοῦ νὰ σκέπτηται κανεὶς διὰ τὰς ἀνάγκας ἐνὸς πλάσματος—ἀκόμη και διὰ τὰς ἀνάγκας ἐνὸς γυῖλου—κἀμνει νὰ γεννᾷται βαθμιαίως εἰς τὴν φαντασίαν μας ἐνδιαφέρον, προσκόλλησις, τῆς ὁποίας δὲν λαμβάνομεν ἐντελὸς συνείδησιν παρὰ μόνον ὅταν θραυοθῆ ὁ δεσμός. Εἰς τὴν ἡμερίαν τῶν νυκτῶν εἶχα αἰσθανθῆ τὸ θέλητρον τῆς τρυφερῆς ἐκείνης φωνῆς νὰ με ὀμιλῇ περὶ τῆς μικροσκοπικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία ἐξηρτάτο ἀπὸ τὴν θέλησίν μου, διὰ τὴν ἐγωιστικὴν μου καλὴν εὐχαρίστησιν, ὀπως ἀπὸ τὴν εὐνοίαν ἐνὸς θεοῦ—και ἔλεγα μόνος μου ἐπίσης ὅτι τὸ μόνον αὐτὸ τῆς ζωῆς και ἡ εὐρισκομένη ἐντός μου συνεχέοντο εἰς τὰ βάθη τῆς ὀβύσσου τῆς ζωῆς. — Σκέφθητε τὸ μικρὸν αὐτὸ ὂν νὰ ὕποφερῃ ἀπὸ τὴν πείναν και τὴν δίψαν ἐνόσφαι νύκτες διεδέχοντο τὰς ἡμέρας και ἐνόσφαι σκέψεις τῆς προστάτιδος θεότητος του κἀπου ὀργοποροῦσαν σχηματίζουσαι ὀνειρα.

Με ποῖον θάρρος ἐντούτοις ἔψαλε μέχρι τέλους, μέχρι τοῦ σκληροῦ τέλους του... διότι εἶχε φάγει τοὺς ἰδούς του πόδας. Εἶθε οἱ θεοὶ νὰ μᾶς συγχωρέσουν, προπάντων τὴν Χάναν τὴν ὕπερτριαν.

Νὰ βλέπῃ κανεὶς τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἠγακασμένου νὰ φάγῃ τὰ πόδια... Ἴσως ὀμως μ' ὀλα ταῦτα νὰ μὴ εἶναι τὸ θλιβερότερον τῶν περρωμένων, δι' ἐκείνον ποῦ ἔλαβε τὸ μοιραῖον ὀδῶρον. Ὑπάρχουν ἀνθρώπινοι γυῖλοι, οἱ ὀποιοὶ διὰ νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ψάλλουν, τρώγουν τὴν ἰδίαν των κροδίαν.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

‘Η μητροιά.

‘Ο Κωνσταντίνος πάει σχολειό, γράμματα γιά νά μάθη.
Τò καλαμάρι ξέχασε, πηγαίνει νά τò πάρη.
Στò δρόμον σπου πήγαγε, Θεò περικαλοῦσε.
— Θεέ μ’ καὶ Παναγία μου, ἄς εὔρω τὴ νερέ μου,
νά λαναρίζη τὰ μαλλιά, στὸν ἀργαλειὸ νά φαίνη.
Δέν τινε βρίσκει στὴ δουλειά, μήτε καὶ στὸ λανάρι,
Μόν’ τινε βρίσκει πῶπαιζε μ’ ἕνα βασιλοπαίδι.
— Μάννα μου, ἐγὼ θὰ τὸ εἰπῶ, καὶ θὰ τὸ μαρτυρήσω.
‘Απ’ τὰ μαλλιά τὸν ἄρπαξε, στὴν κάμαρα τὸν πάγει.
Καὶ τὸ χαντσέρι τράβηξε, καὶ σάν τ’ ἄρνι τὸν σφάζει.
Παίρνει τὰ τζιγεράκια του στὸ μάγερα τὰ πάει.
— Κάμε μ’, ἀχσιῆ, καλὸ φαγι, ἕνα καλὸ φαγάκι.
Νά καὶ ὁ Γιάννης πῶρχεται ἀπ’ τὸ κυνηγητήρι.
Φέρνει τὰ λάφια ζουντανά, τ’ ἀρκούδια σκοτωμένα.
Φέρνει κ’ ἕνα λεφόπουλο τὸν Κωνσταντῆ νά παίζη.
— Καλή σ’ ἐσπέρα, μάννα μου. — Καλῶς τονα τὸν Γιάννη.
— Ποῦ εἶν’ ὁ Κωνσταντίνος μας, ὁ μικροαδελφός μου;
— Κάτσε νά φᾶμ’ ἐμεῖς οἱ δυὸ, κ’ ἐκεῖνος τόρα θᾶρθη.
Τὸν ἔλουσα, τὸν χτένισα καὶ στὸ σχολειό του πάει.
Παίρνει πηγαίνει στὸ σχολειό, τ’ ἀδέρφι του δὲ βρίσκει.
— Καλοσπετέρα, βρε παιδιά, ποῦ εἶν’ ὁ Κωνσταντῆς μας;
— Τὸ καλαμάρι ξέχασε καὶ πάει νά τὸ πάρη.
Πῆρε πηγαίνει σπιτί τους, τὴ μάνα του ρωτάει:
— Μάνα μ’ δὲν εἶν’ ὁ Κωνσταντῆς, δὲν εἶν’ ὁ ἀδελφός μου.
— Κάτσε νά φᾶς, κάτσε νά πιῆς, κ’ ἐκεῖνος τόρα θᾶρθη.
Πρώτηνα βούκα ἔφαγε, κι αὐτὴ ἦτανε φαρμάκι.
Κ’ ἐκεῖνος ἀπλογήθηκε, πὸ μέσα τὸ πινάκι.
— ‘Αν εἶσαι σκύλλος, φάγε με, λύκος κατέβασέ με.
Κι ἂν εἶσαι τ’ ἀδελφάκι μου, σκύψε καὶ φίλησέ με.
‘Απ’ τὰ μαλλιά τὴν ἄρπαξε, μες στὸ σακκί τὴ βάζει.
Στὸν ὄμο τὴ φορτώθηκε, στὸ μῦλο τὴν πηγαίνει.
— ‘Αλεσε μῦλο μ’ ἄλεσε, τῆς σκρόφας τὰ κομμάτια.
Κάμε τ’ ἄλευρι κόκκινο, καὶ τὴν περσιὰ τῆς μαύρη.
Νά ἔρχονται τοῦ σχολειοῦ παιδιά, νά παίρνουνε μελάνη.
Νά ἔρχονται κ’ οἱ ἔμορφες νά παίρνουν κοκκινάδι.
(‘Εκ τῆς συλλογῆς μου.)

Φ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΕΔΜ. ΡΟΣΤΑΝ

ΣΥΡΑΝΟ ΔΕ ΜΠΕΡΖΕΡΑΚ

(Συνέχεια)

Γ’ ἀκόλ. (ἀνωθεν.) Μαζί με μπιζέλια.
(Φυσᾷ καὶ τοὺς κτυπᾷ με τὰ μπιζέλια.)
‘Ο υἱός (πρὸς τὸν πατέρα). Καὶ τί θὰ παίξουν σήμερα;
‘Ο ἀσιός. Κλορίσην.
‘Ο υἱός. Τίνος εἶνε;
‘Ο ἀσιός. Εἶνε τοῦ Βαλτασάρ Μπαρό! Εἶνε ὄραϊον δρᾶμα!
(‘Ανέρχεται λαμβάνων τὸν βραχίονα τοῦ υἱοῦ του.)
‘Ο νυκτοκλέπτης (εἰς τοὺς ἀκολούθους του).
Τῶν μανικιῶν νά κόβετε πρὸ πάντων τῆς ταντέλης!

Εἰς θεατῆς (πρὸς ἕτερον δαικνύων εἰς αὐτὸν μίαν ὑψηλὴν γωνίαν.)
Κεῖ πάνω ἤμουν εἰς τοῦ Σι δ τὴν πρώτη!
‘Ο νυκτοκλέπτης (κἀμων διὰ τῶν δακτύλων του τὸ σημεῖον τῆς κλοπῆς.)
Τὰ ρολόγια...
‘Ο ἀσιός (κατερχόμενος πάλιν πρὸς τὸν υἱόν του).
Θὰ ᾄδῃς ἠθεποιούς πολὺ ἐνδόξους...
‘Ο νυκτοκλέπτης (κἀμων χειρονομίαν ὅτι ἐξάγει τι διὰ λαθραίων κινήσεων.)
Τὰ μανδύλια...
‘Ο ἀσιός. Τὸν Μονφλερῶ...
Κάποιος (κραυγάζων ἐκ τῆς ἀνωτέρας σειρᾶς.)
‘Ανάπατε λοιπὸν τοὺς πολυελαίους!...
‘Ο ἀσιός. Τὸν Μπελερῶζ, ‘Ηπῶ, Μπωπρῆ καὶ Ζενδελέ.
Εἰς ἀκόλουθος (εἰς τὴν πλατείαν). ‘Α! νά την!
‘Εφάνηκαν ἡ πράτρια!
‘Η πε. (ἐμφανιζομένη ὀπισθεν τοῦ κυλικίου.) Πάρτε πορτοκάλια,
γάλα, βατόμουσα, ξυνὸ ἀπὸ τὸ κίτρο.
(Θόρυβος εἰς τὴν θύραν.)

Φωνὴ ὀξεία. Τόπον,
ζῶα!
‘Ο θεράπων (ἐκπληκτος). Πῶς; οἱ μαρκήσιοι εἰς τὴν πλατείαν!
‘Αλλος θερ. ‘Ισως
γιά μιὰ στιγμή.
(Εἰσέρχεται ὄμιλος μικρῶν μαρκησίων.)
Μαρκήσιοι (βλέπων τὴν αἴθουσαν ἡμίκενον).
Πῶς; φθάνομεν ὡς ἔμποροι ὑφασιμάτων,
Χωρὶς νᾶνησυχήσωμεν κανένα, καὶ τὰ πόδια
Τοῦ κόσμου νά πατήσωμεν; Πφ! εἶνε ἀηδία!
(Εὐρίσκειται ἐνώπιον ἄλλων εὐγενῶν πρὸ ὀλίγου εἰσελθόντων.)
Κυζῆ! Μπρισάγι!
Κυζῆ. Πιστοὶ ἐμεῖς!.. προκοτὸ τὰ φῶτα ἀνάψουν
ἐφθάσαμεν.
Μαρκήσιος. ‘Α μὴ ρωτᾷς! μεθ’ ἔρχεται νά σκάσω...
Εἰς ἄλλος. Παρηγορήσου, φίλε μου, ὁ φανοκόρος φθάνει.
Τὸ κοινὸν (χαιρετίζον τὴν εἴσοδον τοῦ φανοκόρου.)
‘Α!

(Συναθροίζονται περὶ τῶν πολυελαίων, οὗς ἀνάπτει. Πρόσωπά τινα λαμβάνουσι θέσιν εἰς τὰ θεωρεῖα. ‘Ο Δινιέρ εἰσέρχεται εἰς τὴν πλατείαν δίδων τὸν βραχίονα εἰς τὸν Χριστιανὸν δὲ Νεβιγέτ. ‘Ο Δινιέρ, μετὰ τὰ ἐνδύματά του ἐν ἀταξίᾳ, ἔχει φυσιογνωμίαν οἰνόφυλλος διακεκριμένου. ‘Ο Χριστιανός, ἐνδεδυμένος κομψῶς, ἀλλ’ ὄχι κατὰ τὸν συρμόν, φαίνεται ἀφηρημένος καὶ παρατηρεῖ τὰ θεωρεῖα.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Οἱ αὐτοί, Χριστιανός, Δινιέρ, ἔπειτα Ραγκενῶ καὶ Λεμπρέτ.
Κοζῆ. ‘Ο Δινιέρ!
Μπρισάγι. ‘Αμέθυστος ἀκόμη!...
Δινιέρ (χαμηλοφώνως πρὸς τὸν χριστιανόν). ‘Ηπιθυμεῖτε
νά σᾶς συστήσω πρὸς αὐτούς;
(Σημεῖον συγκαταθέσεως τοῦ Χριστιανοῦ.)
Δὲ Νεβιγέτ, βραῶνος.
(Χαιρετισμοί.)
‘Η πλατεῖα, ἐπευφημεῖ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀναφθέντος πολυελαίου.
‘Α!
Κυζῆ (πρὸς τὸν Μπρισάγι παρατηρῶν τὸν Χριστιανόν).
Κεφαλὴ ὄραϊα.
‘Ο α’ μαρκήσιος (ὄστις ἤκουσε). Χμ!
Δινιέρ (παρουσιάζων πρὸς τὸν Χριστιανόν.) Οἱ κύριοι δὲ Μπρισάγι
καὶ δὲ Κυζῆ...
Χριστιανός (ὑποκλινόμενος.) Χαίρω πολὺ!
α’ μαρκήσιος (εἰς τὸν δευτέρον.) Εἶν’ ἔρχεται ὄραϊος,

Μὰ δὲν φορεῖ ἐνδύματα τῆς τελευταίας μόδας.
Λιλιέρ (πρὸς τὸν Κυζῆ.) Ἐκ τῆς Τουραίνης ἔφθασεν ὁ κύριος.
Χριστιανός. *Ναί, μόλις*
 Εἶμαι πρὸ εἴκοσι ἡμερῶν εἰς Παρισίον; μόνον
 Καὶ αὐριον εἰς τὴν φρουρὰν τῶν ἐπιλέκτων Ἰμπαίνω.
Α' μαρκήσιος (παρατηρῶν τὰ πρόσωπα τὰ εἰσερχόμενα εἰς τὰ θε-
 ωρεῖα.) Ἴδου ἡ πρόεδρος Ὁμπρῦ!
Ἡ πρᾶτρια. Πάρετε πορτοκάλια,
 γάλα...
Τὰ βιολιά (χορδιζόμενα). *Δά . . . λά . . .*
Κυζῆ (πρὸς τὸν Χριστιανὸν δεικνύων εἰς αὐτὸν τὴν πληρουμένην
 αἴθουσαν.) *Κόσμος!*
Χριστιανός. Ὡ ναί, πολὺς!
Α' μαρκήσιος. Ὅλα τὰ κάλλη!
 (Ὁνομάζουσι τὰς γυναῖκας, ἐφ' ὅσον εἰσέρχονται πολυτελῶς ἐνδεδυμένα
 εἰς τὰ θεωρεῖα. Χαιρετισμοί, ἀντιχαιρετισμοί μετὰ μειδιαμάτων.)
Β' μαρκήσιος. *Νά! αἱ Κυραὶ Γκιεμενέ . . .*
Κυζῆ. *Μποῦ Δωφέν . . .*
Α' μαρκήσιος. *Παλιὰ μας*
 ἀγάπη . . .
Μπρισάρι. Ἡ Σοβινῦ . . .
Β' μαρκήσιος. Ὅπου μὲ τῆς καρδιές μας παίξει!
Λιλιέρ. *Μπᾶ! ἔφθασεν ὁ κύριος Κορνήλιος ἐκ Ρουένης.*
Ὁ νέος (πρὸς τὸν πατέρα του.)
 Ὅλ' ἡ Ἀκαδημία μας ἐδῶ νε;
Ὁ ἀστὴς. Ἀλλὰ . . . βλέπω
 Μέλη πολλά. *Νὰ ὁ Μποδῦ, Μπουσὰ καὶ δὲ Λασάμπρε*
Πορσέο, Μπουρζέ καὶ Κολομβῦ, Μπουρδόν, Ἀμπῶ.
Τὰ ὀνόματα ὁποῦ κανὲν ποτὲ δὲν θ' ἀποθάνη. [Εἶν' ὅλα
Ὡ! τί ὄρατον!
Α' μαρκήσιος. *Προσοχή! Αἱ κομψευόμεναί μας*
Κάθονται. Ἡ Βαρθεναῖς καὶ ἡ Οὐρμιεδόντη,
Ἡ Κασσανδάς, Φελιξερῆ . . .
Β' μαρκήσιος. Ὡ! τὰ ἐπώνυμά των,
 Θεέ μου, εἶν' ἐξαιρετικά! Μὰ τὰ γνωρίζεις ὅλα,
 Μαρκήσιε;
Α' μαρκήσιος. *Μαρκήσιε, ναί, ὅλα τὰ γνωρίζω.*
Λιλιέρ (λαμβάνων κατὰ μέρος τὸν Χριστιανόν).
 Ἐμπῆκα, φίλε μου, ἐδῶ γιὰ νὰ σὰς κάμω χάριν.
 Δὲν ἔρχεται ἡ κυρία σας. Εἰς τὸ ἐλάττωμά μου
 Θὰ ἐπιστρέψω.
Χρ. (ἰκετεύων) Ὅχι! Σεῖς ποῦ ψάλλετε τὴν πόλιν
 Καὶ τὴν αὐλὴν θὰ μείνετε, γιὰ νὰ μοῦ πῆτε, ποῖα
 Εἶν' ἡ γυναῖκα π' ἀγαπῶ μὲ πάθος.
 (Ὁ ἀρχηγὸς τῶν βιολίων κτυπῶν τὸ ἀναλόγιον μὲ τὸ τόξον του)
 Τὰ βιολιά σας,
 Κύριοι! (Ἐγείρει τὸ τόξον).
Ἡ πρᾶτρια. *Μακαρόνια, πάρετε λεμονάδα...*
 (Τὰ βιολία ἀρχίζουν νὰ παίξουν).
Χριστιανός. Πανοσῆγος καὶ φιλάρεσκος φοβοῦμαι μήπως εἶνε.
 Νὰ τῆς μιλῆσω δὲν τολμῶ, γιὰτὶ δὲν ἔχω πνεῦμα....
 Ἡ γλώσσα ποῦ τὴν σήμερον καὶ ὁμιλοῦν καὶ γράφουν,
 Μὲ θορυβεῖ. Εἶμαι καλός, μὰ ντροπαλὸς στρατιώτης,
 —Τὴν βλέπω πάντα δεξιὰ στὸ ἄδειο θεωρεῖον.
Λιλιέρ (ἔτοιμος νὰ ἐξέλθῃ). *Φεύγω.*
Χριστιανός (κρατῶν αὐτόν). Ἄλλ' ὄχι μείνετε!
Λιλιέρ. Δὲν ἤμπορῶ. Προσμένετε
 Εἰς τὴν ταβέρνα ὁ Λασουσί. Ψωφοῦν ἀπὸ τὴν δίψαν
 Ἐδῶ.
Ἡ πρᾶτρια (διερχομένη πρὸ αὐτοῦ μεθ' ἑνὸς δίσκου.)
 Πορτοκαλάδα;

Λιλιέρ. *Ὄφ!*
Ἡ πρᾶτρια. *Γάλα;*
Λιλιέρ. *Πούφ!*
Ἡ πρᾶτρια. *Ριβεσάλτο;*
Λιλιέρ. Ἄλτ! (Πρὸς τὸν Χριστιανόν).
 Μένω ἀκόμα μιὰ στιγμή. Δὸς μου ἀπ' τὸ ριβεσάλτο.
 (Κάθηται πλησίον τοῦ κυλικείου Ἡ πρᾶτρια τὸν κυλῆ ριβεσάλτον.)
Φωναὶ ἐκ τοῦ κοινοῦ κατὰ τὴν εἴσοδον ἑνὸς ἀνθρώπου φαιδροῦ
 κ' εὐσάρκου. Ἄ! Ραγκενῶ!...
Λιλιέρ (πρὸς τὸν Χριστιανόν).
 Ὁ Ραγκενῶ, ζαχαροπλάστης μέγας.
 Ὁ Ραγκενῶ (ἐνδεδυμένος ὡς ζαχαροπλάστης, προχωρεῖ ζωηρῶς
 πρὸς τὸν Λιν.) Τὸν κύριον δὲ Συρανὸ μὴ ἔτυχε νὰ δῆτε!
Λιλιέρ (παρασιάζων τὸν Ραγκενῶ πρὸς τὸν Χριστιανόν).
 Τῶν ποιητῶν κ' ἠθοποιῶν εἶν' ὁ ζαχαροπλάστης.
Ρ. (θορυβούμενος) Τιμὴ μεγάλη!...
Λιλιέρ. Σιωπή! Μαικήνας των δὲν εἶσαι;
Ραγκενῶ. *Ναί, τῶν οἱ κύριοι αὐτοὶ σ' ἔμένα.*
Λιλιέρ. Ἐπί πιστώσει.
 Εἶνε κ' ὁ ἴδιος ποιητῆς μὲ τάλαντον...
Ραγκενῶ. *Μοῦ τῶπαν*
Λιλιέρ. *Τρελλὸς γιὰ στίχους.*
Ραγκενῶ. Ἀληθὲς πῶς γιὰ ἴνα τραγουδάκι...
Λιλιέρ. Δίνεις μιὰ τοῦρτα...
Ραγκενῶ. Ὅχι δά! ἕνα μικρὸ τουρτάκι!
Λιλιέρ. Τί ἀγαθός! ὡσὰν γιὰυτὸ νὰ δικαιολογηταί!...
 Γιὰ μιὰ στροφὴν δὲν ἔδωσες;...
Ραγκενῶ. *Τσουρέκια.*
Λ. (αὐστηρῶς). *Μὲ τὸ γάλα.*
 —Καὶ τ' ἀγαπᾶς τὸ θέατρον;
Ραγκενῶ. *Μέχρι' εἰδωλολατρείας.*
Λιλιέρ. Πληρώνεις μὲ γλυκίσματα τὰ εἰσιτήριά σου!
 Καὶ τώρα πές, ἡ θέσις σου ἀπόψε, μεταξὺ μας,
 Τί σοῦ κοστίζει;
Ραγκενῶ. *Τέσσερα μπουρέκια. Δεκαπέντε*
πάστες. (Παρατηρῶν παντοχοῦ)
 Ὁ κύριος Συρανὸ δὲν ἦλθεν; Ἄπορία
 Μοῦ ἔρχεται.
Λιλιέρ. *Καὶ διατί;*
Ραγκενῶ. Ὁ Μονφλερῦ θὰ παίξῃ!
Λιλιέρ. Πράγματι, αὐτὸς ὁ κοίλαρᾶς τοῦ Φαίδωνος τὸν ρόλον
 Θὰ παραστήσῃ σήμερον. Ἀλλὰ καὶ τί τὸν μέλει
 Αὐτὸ τὸν Συρανό;
Ραγκενῶ. Ἀλλὰ λοιπὸν τὸ ἀγνοεῖτε;
 Διέταξε τὸν Μονφλερῦ, ποῦ ἔχει στὸ στομάχι,
 Νὰ μὴ πατήσῃ στὴ σκηνὴν τριάντα μέρες.
Λιλιέρ (ὅστις εὐρίσκειται εἰς τὸ τέταρτον ποτήρι του). Τώρα
 λοιπὸν;
Ραγκενῶ. *Θὰ παίξῃ ὁ Μονφλερῦ!*
Κυζῆ (πλησιάζων μὲ τὸν ὄμιλόν του.) *Καὶ τί μπορεῖ νὰ κάμῃ;*
Ραγκενῶ. *Χό! Χό! ἐγὼ ἦλθα νὰ δῶ!*
Α' μαρκήσιος. Ὁ Συρανὸ, ποιὸς εἶναι;
Κυζῆ. *Εἶνε ἕνας νέος ποῦ ὅμοιον εἰς τίς σπαθιές δὲν ἔχει.*
Β' μαρκήσιος. *Εἶν' εὐγενής;*
Κυζῆ. *Ναί, ἀρκετά. Εἶν' ἐκ τῶν ἐπιλέκτων.*
 (Δεικνύων ἕνα εὐγενῆ ὅστις πηγαινοέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν ὡσὰν
 νὰ ἐξήται κανένα).
 Ἀλλὰ ὁ φίλος του Λεμπρέτ θὰ σὰς πληροφορήσῃ.
 (Καλεῖ αὐτόν). Λεμπρέτ!

(ὁ Λεμπρέτ τοὺς πλησιάζει). Ζητεῖς τὸν Μπερζεράκ;
 Λεμπρέτ. Ναί, κ' εἰς ἀνησυχίαν
 εὐρίσκομαι.
 Κυζῆ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, δὲν εἶν' ἀλήθεια,
 πῶς διόλου δὲν εἶνε κοινός;
 Λεμπρέτ (μετὰ τρυφερότητος). ὦ! ὑπὸ τὴν σελήνην
 Πλάσμ' ἀπ' αὐτὸν γλυκύτερον δὲν εἶδα!
 Ραγκενώ. Στιχοπλόκος!
 Κυζῆ. Καὶ ξιφομάχος!
 Μπρισάγι. Φυσικός!
 Λεμπρέτ. Καὶ μουσικός!
 Λιτιέ. Καὶ ποίαν
 ἔχει μορφήν ἀλλόκοτον!
 (Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΕΒΡΑΪΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

Ἑλληνιστὶ μετὰφρασίς τινων τῶν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γρα-
 φῇ κυρίων ὀνομάτων κατὰ τὸ τοῦ J. Ch. A. Heuse
 «Algemeines verdeutschendes und erklärendes Fremdwörterbuch,»
 45 ἔκδοσις 1873, ἐν Ἀννοβέρῳ.

1. Ἀαρόν, Aharon, πεφωτισμένος, lucidus. — Ἀβαδδώ, Abat, Αποκάλ. 9, 11, «ὄνομα ἐν τῇ ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών, ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολύων.» — Ἀβελ, Hæbel, βραχύβιος. — Ἀβραάμ, Abraham, πατὴρ τοῦ λαοῦ. — Ἀδάμ, Adamah, γηγενής. — Ἀμμών, Ammon, πιστός. — Ἄννα, Channah, προσφιλής. — Ἀλληλούια, Halal + Ja, (Jehovah), τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, Ψελλὸς ὑπὸ Ch. E. Ruelle ἐν Εἰκοσιπενταετηρίδι Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, σ. 591, «Τὸ ἀλλελοῦ αἰνεσις ἐστὶ καθ' ἡμᾶς, τὸ δὲ ἰα ταυτὸν τῷ Κυρίῳ δύναται, τὸ δὲ ὄλον τοῦ συνθέτου ὀνόματος αἰνεῖτέ φησι τὸν Κύριον.»

2. Βαβέλ, Babel, σύγχυσις. — Βαλτάσαρ, Baltasar, πολεμικός. — Βαρούχ, Barouch, εὐλογημένος, benedictus. — Βεελζεβούλ, Baal + sbul, ἀρχιδιάβολος, Εὐαγγ. Ματθ. 12, 24, ἐν τῷ Βεελζεβούλ, ἄρχοντι τῶν δαιμόνων. — Βενιαμίν, Benjamin, Ben-jamin, εὐνοούμενος. — Βαλαάμ, Bele + amh, νικητής. — Βοανεργές, Εὐαγγ. Μαρκ. 3, 18, «Βοανεργές, ὃ ἐστὶν υἱὸς βροντῆς.»

3. Γαββαθά, Εὐαγγ. Ἰωάννου 19, 13, «ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, ἐβρ ἴστι δὲ Γαββαθά. — Γαβριήλ, Gabri + el, ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. — Γέεννα, Ge + himon, κοιλὰς Χίμωνος, ὅπου ἐδυσιάζοντο παῖδες τῷ Μολάχ, ἐντεθεθεν κόλασις. — Γολγοθᾶς, Gulgotha, Gulgoleth κρανίον, «Κρανίου τόπος,» Εὐαγγ. Ματθ. 28, 34, Μαρκ. 15, 23, Ἰωάνν. 19, 17. — Γολιάθ, Goliath, ἦρωας.

4. Δαβίδ, David, ἀγαπητός. — Δεβόρα, Devorah, μέλισσα. — Δαλιλά, Delilach, ἄβρά. — Δίνα, Dina, ἀθήνα.

5. Ἐδέμ, Edem, κήπος. — Ἡλ, Ἡλί, Ἐλ, Ἐλωί, Θεός, Εὐαγγ. Ματθ. 27, 46, «Ἡλί, Ἡλί... Θεέ μου, Θεέ μου,» Μαρκ. 15, 34, «Ἐλωί, Ἐλωί... ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου,» μάλιστα ἐν συνθέτοις. — Γαβριήλ, Gabri + el, ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. — Ἐλεάζαρ, Eli + eser, Θεοῦ βοήθεια. — Ἐλισάβετ, Eli + scheba, τὸν Θεὸν τιμῶσα. — Ἐμμανουήλ. — Emmanu + el, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. — Ἐφραΐμ, Eparah, καρποφόρος. — Ἐσσαῖοι, Essaya, θεραπευταὶ ἱατροί. — Ἐσθήρ, Sistera, ἀστήρ. — Ἐῦα, Echawah, ζωφόρος. — Ἐζεκιήλ, Je + cheskel, διὰ Θεοῦ ἰσχυρός. — Ἑβραῖοι, Hibri, ἐκεῖθεν ἔλθόντες, ἐξ Εὐφράτου εἰς Χαναάν. — Ἐφχαθά, Εὐαγγ. Μάρκ. 7, 35, «Ἐφθαθά, ὃ ἐστὶ διανοίχθητι.»

6. Ζαχαρίας, Sechar + jahie, τοῦ Θεοῦ μεμνημένος. Τὰ Je, Jah, Jaha, εἶναι συγκεκριμένα ἐκ τοῦ Jehowah. — Ζαχαῖος, Sakhai, φιλόθεος.

7. Ἡλίας, Eli-gah, Θεοσεβής. — Ἡσαῦ, Essah, διαύς. — Ἡσαΐας, Jescha + jahu, Θεὸς βοηθός.
 8. Θαδδαῖος, Thaddaj, συννετός.
 (ἀκολουθεῖ) M. I. Κεφάλας.

ΤΟ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟ ΛΟΥΤΡΟ

Τὸ φαρδύ τοῦ δάσους τῶν θανάτων δρόμο, περνοῦν μὲ περπάτημα ἀργό, οἱ ἀσπροντυμένες γυναῖκες γιὰ νὰ πάνε στὴν «Γοχοουράμ» τὴν πελώρια χαβοῦζα.

Καὶ μπαίνουν στὴ μεγάλη ὑψηλοτάβανη σάλλα τοῦ προ-
 πυλαίου τῆ στολισμένη μὲ προτομὲς θεῶν

Γονατιστὲς οἱ γυναῖκες ἀκούνε τὴ σιγανὴ ρινόφωνη προ-
 σευχὴ τοῦ θγάξει ἀπ' τὸ πλατυχειλό του στόμα ὁ Βραχμάνος
 καὶ τοῦ ὁ ἀντίλαλος τοῦ μαρμαροκτισμένου μάλου τὴν με-
 ταδίδει.

Θεὸ τοῦ Ἡλίου, δημιουργέ. Σένα ποῦ ἡ ἀνάσα του
 κάνει τὸ Γκουαρισαγγάρ νὰ τρέμη πῖρε καὶ γι' αὐτὲς τίς
 γυναῖκες μιὰ φροντίδα καὶ πάστρεψέ τες ἀπ' τὴν ἀμαρτία!..

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια τελειώνει ἡ προσευχή. Ἄλλος βρα-
 χμάνος σκεπάζεται μὲ τὸ μῶβ πέπλο του κ' ἀποτραβιέται στὸ
 «χαλκεῖβ» τὸ ἄμβουα, ὅττω συνεχίζει τὴν προσευχὴ σὲ
 σιγανὴ καὶ μισομαντευομένη ψαλμωδία.

Κ' οἱ γυναῖκες, γυμνώνονται κ' ἀλείφουν τὰ κορμιά
 τους μὲ γάλα Ἰνδικοῦ καρυδιοῦ γιὰ νὰ περάσουν μ' ἄπ' τὸν
 τὸν ἱεροφάντη ποῦ θὰ τοὺς βάλῃ τὸ στεφάνι τῶν μαύρων
 ὄχουμαλουλουδιῶν ἱερῶν ποῦ βγίζουν τὸ χάσις.

Τὸ βλέμμα τοῦ Βριχμάνου εἶναι ψυχρὸ ἔμπρός στα
 κορμιά ποῦ διαβαίνουν ἔμπρός.

Κορμιά κοριτσιῶν ἀσχημάτιστα, ἰδιόκορτα χωρὶς καμπύ-
 λες, ἀλλὰ παρθένων μόλις σχηματισμένα καὶ ἄλλα σὰν
 πρωινὴ ὀμίχλη μὲ λεπτομέρειες μαντευόμενες μᾶλλον παρὰ
 πραγματικές, κορμιά γυναικεῖα καμωμένα σὲ τέλειο ζενιθ
 ἐξελίξεως μισόροδα, ἄσπρα, μὲ ἀπαλὲς καμπύλες μὲ πετρί
 τενωμένον καὶ διάφανο ποῦ μισοκίθουνται, ἢ γιὰ ζῆλις γραμ-
 μὲς τῶν φλεβῶν καὶ ποῦ ὁ χρόνος δὲν μπόρεσε νὰ τὸ χτυ-
 πῆσῃ ἀκόμη ἄλλα ἐξηντάρικα, μαῦρα μὲ μελανὲς φλέβες
 μὲ τίς ραγάδες τῆς ἡλικίας τ' ἰσχυρῆς, τὰ ζαρώματα τὰ κρε-
 μασμένα στήθη, τὰ στεγνὰ μάγουλα τῆς καλαμένιες κοκκα-
 λίστικες κνήμες... τὸ ἀποκρουστικὸ σύνολο.

Ἡ γραμμὴ τελειώνει.

Τὸ νερὸ σουρώνεται κύκλοι στενοὶ ποῦ ὀλοένα φρ-
 δαίνουν τὸ σκεπάζουν ὅλες οἱ γυναῖκες πιά μ' ἴσταν καὶ
 ψάλλουν ἓνα σιγανὸ μινὸρε, ἐνφ' τὰ μυστικοπαθῆ ἀρώματα
 γεμίζουν τὸ ὄλο.

Τὸ ἀραχνόϋραντο τουλπάνι σκεπάζει τίς σάρκες τῶν
 γυμνῶν γυναικῶν ποῦ ἀναβαίνουν τὰ σκαλιὰ τῆς δεξαμε-
 νῆς γιὰ νὰ πάνε στίς καμαρες νὰ ντυθοῦν μετὰ τὸ λουτρό.

Στὰ πρόσωπά των λάμπουν ἀπὸ χαρὰ, ἡ φυσιογνωμία
 των εἶναι ἀναζωογονημένη ἀπὸ τὸν ἰδέα καὶ τὴν πεποίθησι
 ποῦ παστρέψανε τίς δράμες τῆς ψυχῆς τους.

Οἱ παιδοῦλες καὶ οἱ παρθένες κρύβουν τὰ στεφάνια
 των γιὰ ὄμορον στὸν ἀγαπημένο τους ἐνφ' οἱ παντρεμένες τὰ
 καίνε στὰ δοχεῖα τῶν ἀρωμάτων.

Ἡ συνοδεία τῶν γυναικῶν σχηματίζεται πάλιν καὶ χά-
 νεται μέσα στὸ λυκόφως τοῦ δάσους τῶν θανάτων, ποῦ ὁ
 μυστηριώδης ψίθυρος σμίγει τὸ θόρυβο τῶν δημάτων των μὲ
 τὸ σιγανὸ βραδυνοῦ ἀεράκι... .

ΘΑΝΟΣ ΑΜΟΡΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ν. ΛΩΡΙΔΑΣ

Ὁ άτυχός και άγαπητός συνεργάτης μας, ὁ Νικόλαος Λωρίδας, υπέκυψεν εἰς τὰ τραύματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβε κατὰ τὴν δολοφονικὴν ἐπίθεσιν τὴν 5ην Δεκεμβρίου και ἐκηδέυθη τὴν ἐπομένην ἐν μέσῳ πολλοῦ πλήθους και πολλῶν φίλων τοῦ μακαρίτου και τοῦ «Κόσμου».

Εὐγενικὴ και λεπτὴ ψυχὴ μὲ αἰσθημα και μὲ πάθος ἀφιερωμένος στὴ λατρεία τοῦ ὁραίου ἔπυσε θῦμα ἀγρίων ληστῶν και ἐστέρησε τὸν «Κόσμος» πολυτίμου συνεργασίας και συμβολῆς. Εἶχεν ἔως τότε δημοσιεύσει εἰς τὸν «Κόσμον» χρονογραφήματα και διηγήματα ὑπὸ ψευδώνυμον και ἀφήνει ἐν δρῆμα πρωτότυπον ἀνέκδοτον τὸ ὁποῖον ἐπιφυλασσόμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν.

Δὲν ἐρχόμεθα σήμερον νὰ κρίνωμεν τὸν πολύκλαστον συμβοηθὸν και συνιδρυτὴν, αὐτὸ νὰ χαράξωμεν ἔστω και ἀμυδρὸν τὴν εἰκόνα του· ὁ «Κόσμος» εἰς ἔνδειξιν πένθους μὴ ἐκδοθεὶς τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα, δὲν συνῆλθεν εἰσεῖτι ἐκ τῆς συμφορᾶς, ὥστε νὰ κρίνῃ μὲ τὴν ἀπαιτουμένην γαλήνην τὸ ἔργον και τὴν συναντίληψιν τοῦ αἰοδίου. Ἔρχεται μόνον νὰ κρίνῃ ἐν δάκρυ ἄκόμα ἐπὶ τοῦ νοποῦ τάφου και νὰ θρηνησῇ ἐκείνον, εἰς τὸν συνεργασίαν τοῦ ὁποῖου ἐστηρίχθη και ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ ὁποῖου πολλὰ και ἡ φιλολογία και ὁ Κόσμος ἤλπισεν.

Ἄς κοιμηθῇ τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου· ἡ νέμεσις διὰ τοὺς δολοφόνους του δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἐπέλτῃ ἀδυσώπητος.

Μ. ΚΕΦΑΛΑΣ

Μετ' εὐχαριστήσεως θὴ πληροφωρηθῶσιν οἱ ἀναγνώσται μας δι εὐγενῶς παρεχωρήθησαν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ «Κόσμου» ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ἀναγνώστοπου, ὄρεται διατριβαὶ γλωσσικῆς ὕλης και μελέται γλωσσολογικαὶ ἐπὶ τῆς νεωτέρας γλώσσης και δημοτικῆς ἀφειλόμενοι εἰς τὸν ἀειμνηστον Μιχαὴλ Κεφάλαν. Τὴν ἀξίαν τῶν ἐργασιῶν τούτων εἰχομεν τολύσει ἀναγγέλλοντες τὸν θάνατόν του δι' ὀλίγων λέξεων. Ἀρχίζομεν δὲ δημοσιεύοντες τὴν πολυτίμου ἐργασίαν, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν ἐδραϊώσιν τῆς ἀγαθῆς μνήμης και τῆς ἐπιστημονικῆς ἀξίας, τοῦ τόσον ἀδικηθέντος ἐπιστήμονος και σοβαροῦ μελετητοῦ, διὰ τῆς «ἐξηγήσεως τῶν βραϊκῶν κυρίων ὀνομάτων» ἐπιφυλασσόμενοι νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸς στήλας τοῦ κόσμου μελέτας του ἐπὶ τῆς δημοτικῆς γλώσσης, αἵτινες, ὅσον και ἂν φαίνονται ἀπλῶν σημειωμάτων φέρουσαι τύπον, εἶναι ὅμως πολυτίμοι διὰ τοὺς μελετητὸς τῆς λαλομένης γλώσσης.

Ο ΦΟΣ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑΚΟΣ

Τὴν 5ην Νοεμβρίου ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἐξέλεξε παμψηφεί ὡς μέλος αὐτῆς εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀποθανόντος κόμητος Βογγυὲ τὸν στρατάρχην Φός.

Βεβαίως ἡ ἐκλογή ἀφειλεται μᾶλλον εἰς τὸς νίκας τοῦ στρατάρχου, οἷς ἦττον ὁ Φός ὑπῆρξε ευγαιοφύς εἰδικὸς διὰ στρατιωτικὰ ζητήματα και ἡ ὄλη του φιλολογικὴ ἀποσκευὴ περιλαμβάνει τρεῖς τόμους: «Περὶ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου», «αἱ κινήσεις διὰ τὴν σύναψιν μάχης» και «αἱ θεωρίαι τοῦ πολέμου.»

Τὸ πρῶτον τῶν ἔργων του ἐξεδόθη κατὰ τὸ 1904, ὅτε ὁ Φός ἦτο λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ· τὸ δεῦτερον—σειρὰ διαλέξεων, τὸς ὁποίας ἀπήγγειλεν ὁ Φός, ὡς διεθυντῆς τῆς ἀνωτάτης Στρατ. Σχολῆς τὸ 1906. Τὸ δὲ τρίτον, ἐπίσης σειρὰ διαλέξεων, τιλοφορεῖται «Ἡ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1814 μάχη τοῦ Δόλ» και ἀποτελεῖ κριτικὴν τῆς μάχης ἐκείνης.

Ἐπίσης ἔγραψε τὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου «Τακτικὴ τῶν μαχῶν» τοῦ ὑποστρατήγου Μποτυσσῶν (1910). Ὅπως βλέπετε ἡ φιλολογικὴ του παραγωγή δὲν εἶναι και μεγάλη ἀλλ' ἡ στρατιωτικὴ μεγάλη ἐπιτυχία συμπλήρωσε τὰ κενά.

Ἐκ τῶν 36 ἀκαδημειακῶν—ὁ Ροστὰν δὲν εἶχεν ἀποθάνει τότε—ἦσαν παρόντες εἰς τὴν ἐκλογήν 23, ἀπεισοῖσαν δὲ ὁ Μπαρρές, ὁ Αἰνάρ, ὁ Πιέρ Λοτῆ, ὁ Ἀνατόλ Φράνς και ὁ Δελαγκόρς, και οἱ τελευταῖον ἐκλεγέντες ὁ στρατηγὸς Δουαίτ, ὁ στρατάρχης Ζόφρ, ὁ Μπαρτού, ὁ Σεβ. Μπωδριγιάρ, ὁ Μπουαλέβ και ὁ Φρ. Δεκιορέλ δὲν εἶχον δικαίωμα ψήφου ὡς μὴ γενόμενοι δεκτοὶ ἐπισήμως εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.

Πάντες οἱ ἄλλοι ὑποψήφιοι, διαν ἔθεσε τὴν ὑποψηφιότητα ὁ Φός εἶχαν ἄποσῆρει τὴν ἰδικὴν των, οὕτω δὲ ἡ ἐκλογή ἐγινε παμψηφεί.

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗ: Εὐπλοεῖτε.

Ἡ πόλις μας φιλοξενεῖ ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ» προσκεκολλημένον εἰς εἰδικὴν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ μοιράρῳ κ. Κακουλίδῃ, τὸν γνωστὸν λόγιον και ποιητὴν κ. Ν. Ποριώτην, ἕνα ἀπὸ τοὺς καλύτερους ἀντιπροσώπους τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη αὐτά, τὸν καλύτερον ἴσως μεταφραστὴν μεγάλων δραμάτων ἀπὸ τοὺς συγχρόνους γάλλους, ἀγγλοὺς και ἰταλοὺς δραματουροῦς, τὸν συγγραφέα τῆς «Ροδόπης». Τὸ τελευταῖον του ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας εἶναι μία του ᾠδὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Εὐπλοεῖτε» ἡ ὁποία ἀποτείνεται πρὸς τὸν ναύαρχον Κουντουριώτην, ὅταν μὲ τὸν «Ἀβέρωφ», ἐπαναστάτης ὁ δοξασμένος νικητῆς τῶν θαλασσῶν ἀπεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα και μετέβη εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν νὰ συνειωθῇ μὲ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τοῦ κ. Βενιζέλου. Ἡ ᾠδὴ αὐτὴ ἔχει κάτι ὡς παλαιὰν κληρονομίαν ἀπὸ τὰς ἀρχαῖκὸς στροφᾶς τῶν Ἀλκαίου και τοῦ Πινδάρου, τὴν ζωηράν και μεγαλοπρεπὴ ἔμπνευσιν τῶν ᾠδῶν τοῦ Κάλβου και τὴν πικρόχολον μολπὴν τοῦ Ἀρχιλόγου και τοῦ Παλαμά.

Διὰ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Κόσμου» ἀποσπῶμεν ἀπ' αὐτὴν τὰς ἀκολουθοῦσας στροφᾶς:

Τὸ ἀτρόμητο χέρι στὸν Ἐθνεγέρτη.
(ποιὰ λύρα, ποῖα Μοῦσα θὰ κελαδησῇ
τῆς φυλῆς τὸ κλέος, τὸν Ὀδυσσεῖδῃ!)
ἄπλωσες μόνον.

Λιγλόλογος πάντα, ἡ Ὑδρα στὴν Ἴδη
σάλπισμα ὑπερπόντιο λὲς και μνηοῦσε,
ἄπλωσες τὸ χέρι: «Κ' ἐγὼ μαζί σου,
γιὰ τὴν πατρίδα!»

Νάρμενίς, ὄχι νὰ ζῆς, ἀνάγκη
νὰ πελαγοδέρης - γιὰ τὴν πατρίδα!
Καὶ ὀλόρθο τὸ γένος, δείχνοντας ἴαστρα,
σοῦ εἶπε «Κυβέρι!»

Καὶ ἀκολουθήσανε ἄντρες γιοὶ τῶν Ἑλλήνων.
Κ' ἔσῃς ὄλους ἡ αἴγλη του ἀστροπολάμει:
στοὺς νέους Μιερμηδόνης σκορπᾷ ὁ Πηλεΐδης
τὸ μέγα κῆδος.

Παιᾶνες, και ἀχοῦνε στοὶ Αἰγαίου τὰ πλάτη
τὰ μεγαλοῖσια γύρω ἀλαλάζουν·
ΕΥΠΛΟΕΙΤΕ! κάθε λεύτερο στόμα
σᾶς προβοδίζει.

Σὲ ἀφεγγὸ χαράκι πιά δὲν κουρνιάζει
χουσαῖτός βρεμένος και χιονισμένος...
Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, κι ἀπ' τὶς φτεροῦγες
λυώνουν τὰ χιόνια,

σπάζουν τὰ κρυστάλλια σᾶκρονιχιά του,
κι ἀετὸς φλογοκόρμης αἰθερολάμνει
τὸ ραμφὶ ρουμπίνι νὰ πορφυρώσῃ
στό αἶμα τοῦ λύκου.

Τί γι' αὐτὸν ἂν χύνουν φαρμάκι τᾶθλια
χαμόδουρα φίδια; Τὸ πέτ· γμά του,
δὲν τὸ φθαίνει ὁ ψόγος, ἀδειος και κούφιος
ἀνεμοδιώχτης.

Εὐπλοεῖτε! Ἄς λάμψη σᾶδουρὸ κῆμα.
τῶν γενναίων προμάχων ἡ νέα θεωρία!
Σὲ ἀχνισμοῦ ταξίδι, πρὸς τὰ κρογιαλία
τὰ σκλάβια δομάτε!

Στᾶρματα ὄλοι! Ἀχίλς ἰτὸ εἶμα, βροντάει
τὸ κανόνι, φλόγες ἀνάβουν, τὰ ὄρη
τρέμουν - Ἡ πατρίδα κραζει: Ἐμπρός, ΓΤΕ,
ΠΑΙΔΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ!

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

